

Rakamlarla Adana-2025

03.02.2025
Adana Sanayi Odası

İki nehir arasındaki bereketli topraklarda kurulu bir
şehir... **ADANA...**

Adana Taş Köprü

1700 yıldır var olan köprümüz,
“Dünyanın hala kullanılan en eski
köprüsü” unvanını taşımaktadır.

Köprü, Roma İmparatorluğun geniş topraklarındaki
hakimiyetin zorlaştığı, dolayısıyla ulaşımın önem
kazandığı M.S. 4. yüzyılda inşa edilmiştir.

58 Yıllık Birikim,
58 Yıldır Hiç Durmayan
Üretimin Hikayesi
Adana Sanayi Odası

İçindekiler

- ❑ TEMEL GÖSTERGELER
- ❑ DEMOGRAFİK YAPI
- ❑ EKONOMİK GÖSTERGELER
- ❑ DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ
- ❑ FİNANSAL GÖSTERGELER
- ❑ İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ
- ❑ ADANA SANAYİ GÖSTERGELERİ
- ❑ YENİ YATIRIM ALANLARI

❑ TEMEL GÖSTERGELER

Adana İli Temel Göstergeleri

Göstergeler	Değer	Türkiye içindeki payı (%)	İl sıralaması
İlin yüzölçümü (km ²)	13.844	1,77	15.
Nüfus (2024)	2 270 298	2,57	7.
Nüfus artış hızı (Binde) (2022/2023)	-1,7		73.
Nüfus yoğunluğu (kişi/km ²) (2024)	163		14.
Çalışma çağındaki nüfus (15-64 yaş) (2024)	1.525.735	2,61	7.
Genç nüfus (15-24 yaş) (2024)	332 835	2,58	9.
Geçici Koruma Kapsamı Nüfus (Ekim 2024)	217.100	7,03	5.
Sosyal Güvenlik Kapsamında Aktif Çalışan Kişi Sayısı (08/2024)	550.233	2.20	9.
Zorunlu sigortalı sayısı (4/a) (08/2024)	352.653	2.10	9.
Yeşil Kartlı nüfus(GSSP Devlet Tarafından Ödenenler)	240.533	3,94	6.
Cari fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla (GSYH) (Milyon TL) (2022)	308.090	2,05	10.
Cari fiyatlarla sanayi GSYH (BCDE) (Milyon TL) (2022)	89.912	2,27	9.
Cari fiyatlarla imalat GSYH (C) (Bin TL) (2022)	70.909	2,14	10.
Kişi başına GSYH (USD) (2022)	8.194	10.659 (T.C.)	33.
İhracat (Milyon USD) (2024 Eylül)	2.256	1,17	16.
İthalat (Milyon USD) (2024 Eylül)	2.625	1,04	11.
Dış ticaret dengesi (Milyon USD) (2024 Eylül)	369		75.
Genel Bütçe Vergi Gelirleri (Milyon TL) (09/2024)	80.448	1,28	9.
Toplam mevduat (Milyon TL) (2024 Eylül)	258.502	1,57	7.
Toplam kredi (Milyon TL) (2024 Eylül)	413.308	2,00	8.
Altın mevduatı (Milyon TL) (2024 Eylül)	22.407	1,7	8.
Teşvik belgesi sayısı (Adet) (2023)	382	2,42	11.
Teşvik belgesi sabit yatırım tutarı (Milyon TL) (2023)	67.435	5,37	2.

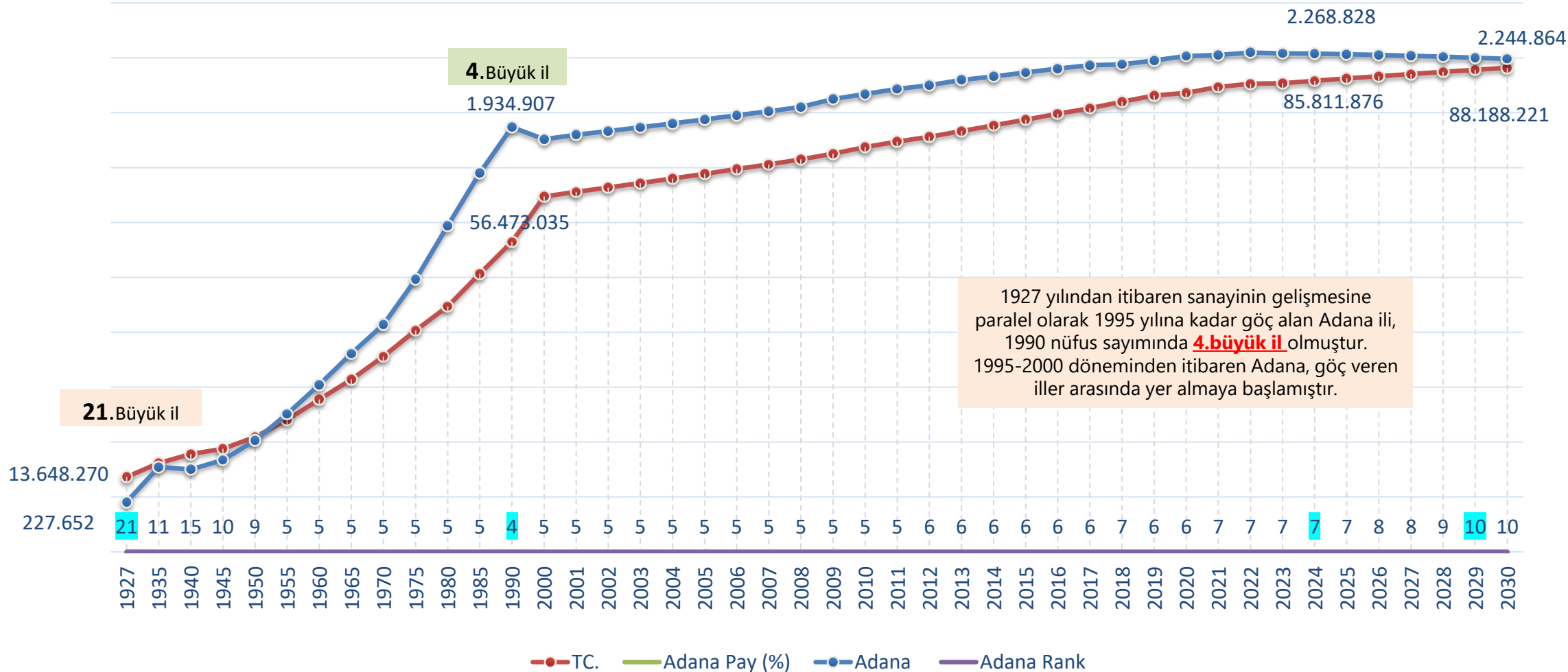

□ DEMOGRAFİK YAPI

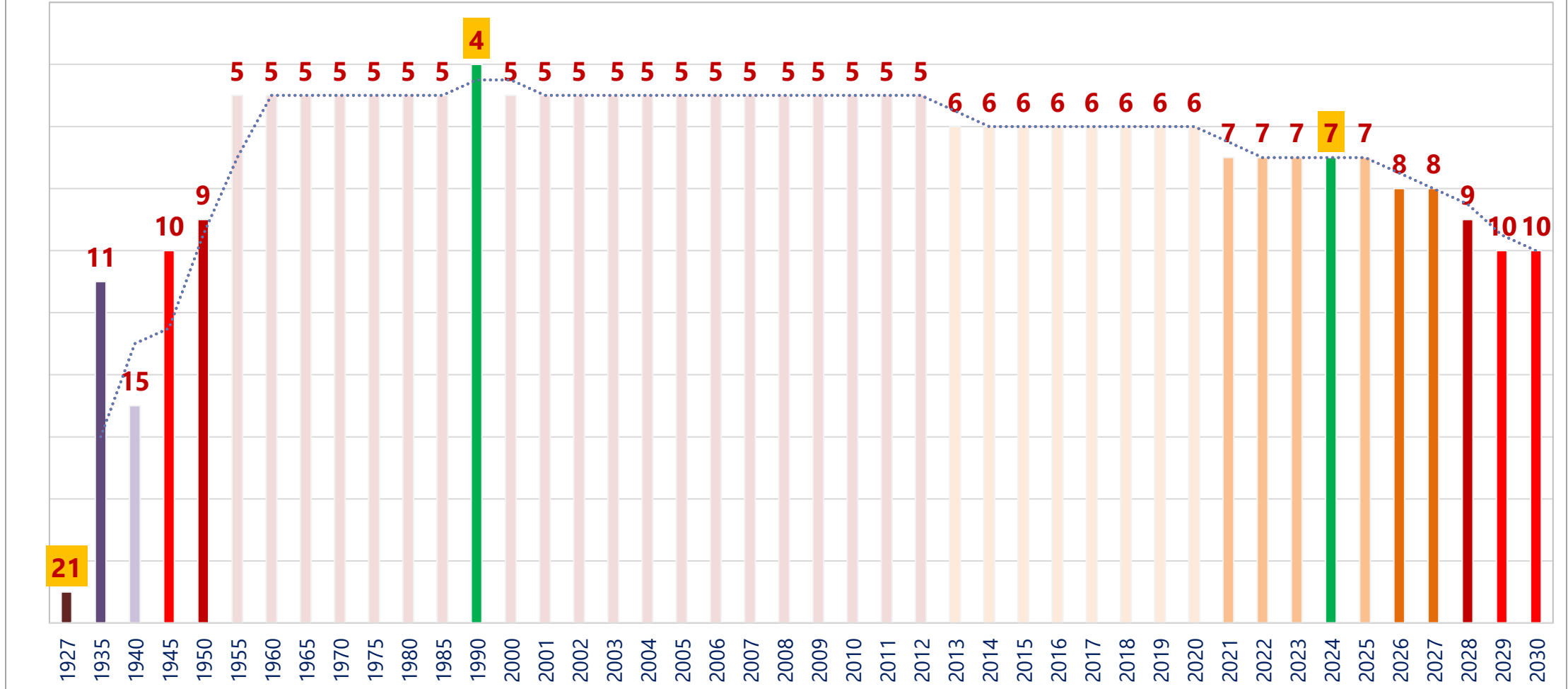
Yıllara Göre Adana Nüfusu ve Ülke Payı %

Yıllara Göre Adana Nüfusu ve 2030 Projeksiyonu

Adana Nüfusa Göre Türkiye'nin 7.büyük kenti

Yıllara Göre Adana Nüfusunun Ülke Sırası (1927-2030)

Kaynak: TÜİK nüfus tahminleri, 2000-2006, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), 2007-2030

ADANA NÜFUSA GÖRE TÜRKİYE’NİN 7. BÜYÜK KENTİDİR

21.
sırada

1927

4.
sırada

1990

7.
sırada

2024

Türkiye Nüfusu 85.811.876
Adana Nüfusu 2.268.828
Adana Payı %2.64

Geçici Koruma Kapsamındaki Kayıtlı Suriyelilerin İllere göre Dağılımı (24.10.2024)

İl Sıra	İller	Suriye'li Nüfus	İl Nüfusu	Toplam Nüfus	Kayıtlı Suriye'li Nüfusun Payı %
1	İSTANBUL	527.907	15.750.243	16.278.150	3,24%
2	GAZİANTEP	428.687	2.181.635	2.610.322	16,42%
3	Ş.URFA	270.988	2.235.489	2.506.477	10,81%
4	HATAY	250.477	1.558.514	1.808.991	13,85%
5	ADANA	217.100	2.268.828	2.485.928	8,73%
6	MERSİN	201.955	1.947.375	2.149.330	9,40%
7	BURSA	170.712	3.248.571	3.419.283	4,99%
8	KONYA	121.866	2.329.984	2.451.850	4,97%
9	İZMİR	119.338	4.503.926	4.623.264	2,58%
10	ANKARA	88.014	5.849.348	5.937.362	1,48%
	10 İL TOPLAMI	2.397.044	41.873.913	44.270.957	5,41%
	10 İL PAYI(%)	77,7%	48,8%	49,9%	
	DİĞER 71 İL	689.731	43.435.452	44.168.744	1,56%
	Toplam	3.086.775	85.811.876	88.668.251	3,48%

Kaynak: <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638> (24.10.2024) itibariyle

	KİLİS	66.613	155.179	221.782	30.03
--	-------	--------	---------	---------	-------

İlin sosyo ekonomik gelişmişlik göstergeleri

Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmaları (SEGE) politika, strateji ve kamu uygulamalarına girdi sağlamak amacıyla, illerin ve ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişliklerini nesnel olarak ölçen ve karşılaştıran analiz çalışmalarıdır.

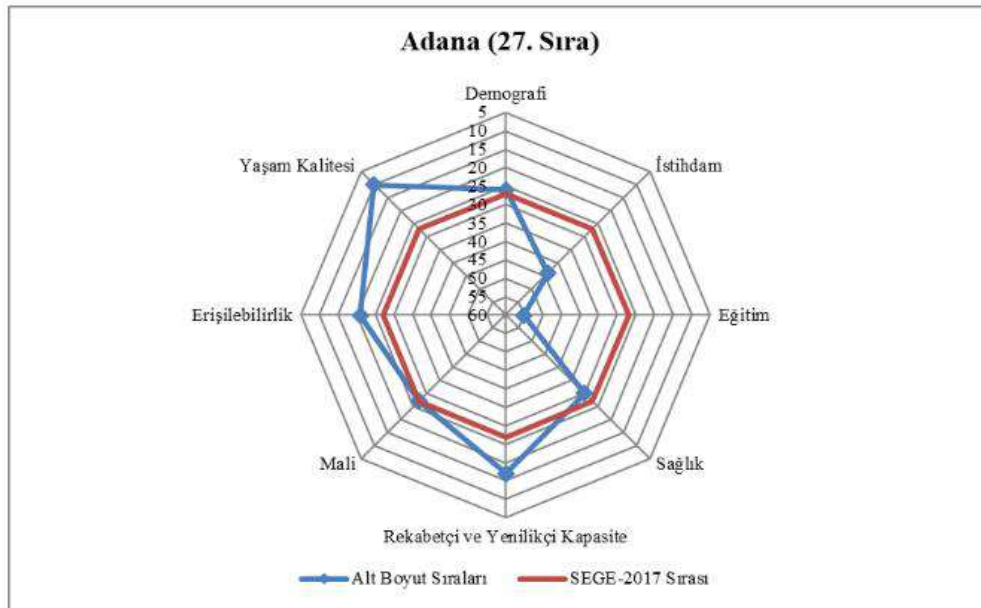
Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmaları (SEGE)

İl SEGE-2017

81 ili içeren İl SEGE-2017 çalışmasında sosyo-ekonomik gelişmişliği ölçen **52 değişken kullanılmıştır**. Analizler sonucunda Adana, 0,353 skor ile Adana 3 kademede ve 27.gelişmişlik sırasında yer almıştır.

Adana

Sıra: 27, Skor: 0,353, Kademe: 3

İlçe SEGE-2022

973 ilçeye ait İlçe SEGE-2022 çalışmasında ise sosyo-ekonomik gelişmişliği ölçen **56 değişken kullanılmıştır**. Analiz sonucunda, ilçelerin endeks skorları ve sıraları belirlenmiş, skorlardaki doğal kırınlara göre ilçeler 6 gelişmişlik kademesinde gruplandırılmıştır

Adana İlçeleri

İlçe	Sıra	Skor	Kademe
Seyhan	42	2,043	1
Çukurova	76	1,529	2
Sarıçam	149	0,862	2
Yüreğir	203	0,596	2
Ceyhan	299	0,103	3
Kozan	338	0,016	3
Pozantı	422	-0,185	4
İmamoğlu	583	-0,434	4

İlçe	Sıra	Skor	Kademe
Yumurtalık	589	-0,448	4
Tufanbeyli	651	-0,521	5
Karaisalı	676	-0,546	5
Karataş	684	-0,564	5
Aladağ	818	-0,764	5
Saimbeyli	895	-0,946	6
Feke	899	-0,954	6

□ EKONOMİK GÖSTERGELER

- Milli Hesaplar (GSYH)**

Ekonomik büyüklük sıralaması (GSYH)

İl bazında gayrisafi yurt içi hasıla, iktisadi faaliyet kollarına (A10) göre, cari fiyatlarla, 2023 (Milyon TL)

Sıra	İlin Adı	Tarım	Sanayi	İnşaat	Hizmetler	Diğer Sektörler	vergi-sübvansiyon	GSYH	Pay
No	Türkiye	1 635 079	6 074 620	1 458 433	7 127 436	7 241 671	3 008 482	26 545 722	(%)
1	İstanbul	6 722	1 387 369	422 151	2 879 361	2 451 258	913 497	8 060 358	30,36%
2	Ankara	44 413	504 621	149 728	525 778	1 026 432	287 715	2 538 686	9,56%
3	İzmir	69 498	470 536	70 830	439 450	380 910	182 936	1 614 161	6,08%
4	Kocaeli	6 892	454 442	39 808	294 182	162 198	122 389	1 079 912	4,07%
5	Bursa	46 175	403 878	44 447	247 908	186 564	118 739	1 047 713	3,95%
6	Antalya	74 113	91 617	55 604	364 190	245 962	106 279	937 765	3,53%
7	Konya	100 866	136 748	21 613	116 189	120 412	63 376	559 203	2,11%
8	Adana	52 918	123 591	30 640	156 494	123 101	62 215	548 958	2,07%
9	Mersin	57 907	69 840	72 558	184 678	97 787	61 707	544 475	2,05%
10	Gaziantep	31 788	185 395	37 757	96 535	92 857	56 794	501 125	1,89%
	Adana Ülke Payı (%)	3,24%	2,03%	2,10%	2,20%	1,70%	2,07%	2,07%	
	Adana Ülke Sıra	6	10	9	8	8	8	8	

Gayrisafi Yurt İçi Hasıladan (GSYH) en yüksek payı %30,4 ile İstanbul aldı

İl düzeyinde cari fiyatlarla Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYH) hesaplamalarına göre; 2023 yılında İstanbul 8 trilyon 60 milyar 358 milyon TL ile en yüksek GSYH'ye ulaştı ve toplam GSYH'den %30,4 pay aldı. İstanbul'u, 2 trilyon 538 milyar 686 milyon TL ve %9,6 pay ile Ankara, 1 trilyon 614 milyar 161 milyon TL ve %6,1 pay ile İzmir izledi. İl düzeyinde GSYH hesaplarında son üç sırada 22 milyar 13 milyon TL ile Tunceli, 19 milyar 407 milyon TL ile Ardahan ve 13 milyar 214 milyon TL ile Bayburt yer aldı. **İl düzeyinde Adana, 548.958 Milyar TL ve %2,07 pay ile 8.sırada yer almıştır.**

GSYH'den en yüksek payı alan ilk on il, 2023 yılında toplam GSYH'nin %65,7'sini oluşturdu.

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Il-Bazinda-Gayrisafi-Yurt-Ici-Hasila-2023-53575>

İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Adana'nın 2004 -2023 Dönemi (GSYH) Ülke Payındaki Değişim

İl bazında gayrisafi yurt içi hasıla, iktisadi faaliyet kollarına (A10) göre, cari fiyatlarla, **2004-2023** (Milyon TL)

		Yıl	Tarım A	Sanayi BCDE	İmalat sanayi C	İnşaat F	Hizmetler GHI	Bilgi ve iletişim J	Finans ve sigorta faaliyetleri K	Gayrimenkul faaliyetleri L	Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri MN	Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri OPQ	Diğer hizmet faaliyetleri RST	Sektörler toplamı	Vergi- sübvansiyon	GSYH
TR	Türkiye	2004	54 365	115 338	98 783	30 998	144 044	14 302	14 377	47 109	20 325	60 811	8 417	510 088	72 765	582 853
		2023	1 635 079	6 074 620	5 188 788	1 458 433	7 127 436	653 287	865 208	1 033 888	1 360 986	2 734 665	593 636	23 537 239	3 008 482	26 545 722
TR621	Adana	2004	1 683	1 928	1 591	517	3 110	182	260	665	330	1 503	183	10 361	1 478	11 839
		2023	52 918	123 591	99 623	30 640	156 494	4 118	12 423	16 632	20 425	62 387	7 117	486 743	62 215	548 958
	Adana	2004 pay %	3,10%	1,67%	1,61%	1,67%	2,16%	1,27%	1,81%	1,41%	1,62%	2,47%	2,17%	2,03%	2,03%	2,03%
		2023 pay %	3,24%	2,03%	1,92%	2,10%	2,20%	0,63%	1,44%	1,61%	1,50%	2,28%	1,20%	2,07%	2,07%	2,07%
		Değişim%	0,14%	0,36%	0,31%	0,43%	0,04%	-0,64%	-0,37%	0,20%	-0,12%	-0,19%	-0,97%	0,04%	0,04%	0,04%
	Ülke Sırası	2023	6	10	11	9	8	7	7	9	7	7	8	8	8	8
		2022	7	9	10	9	8	7	7	9	8	7	8	10	10	10
		2021 ^(t)	7	9	9	9	8	7	7	10	7	7	7	10	10	10
		2020 ^(t)	7	11	12	10	8	7	7	9	7	6	7	9	9	9
		2019 ^(t)	6	11	13	8	8	7	7	10	7	6	7	8	8	8
		2018 ^(t)	6	11	12	8	9	7	7	9	7	6	7	8	8	8

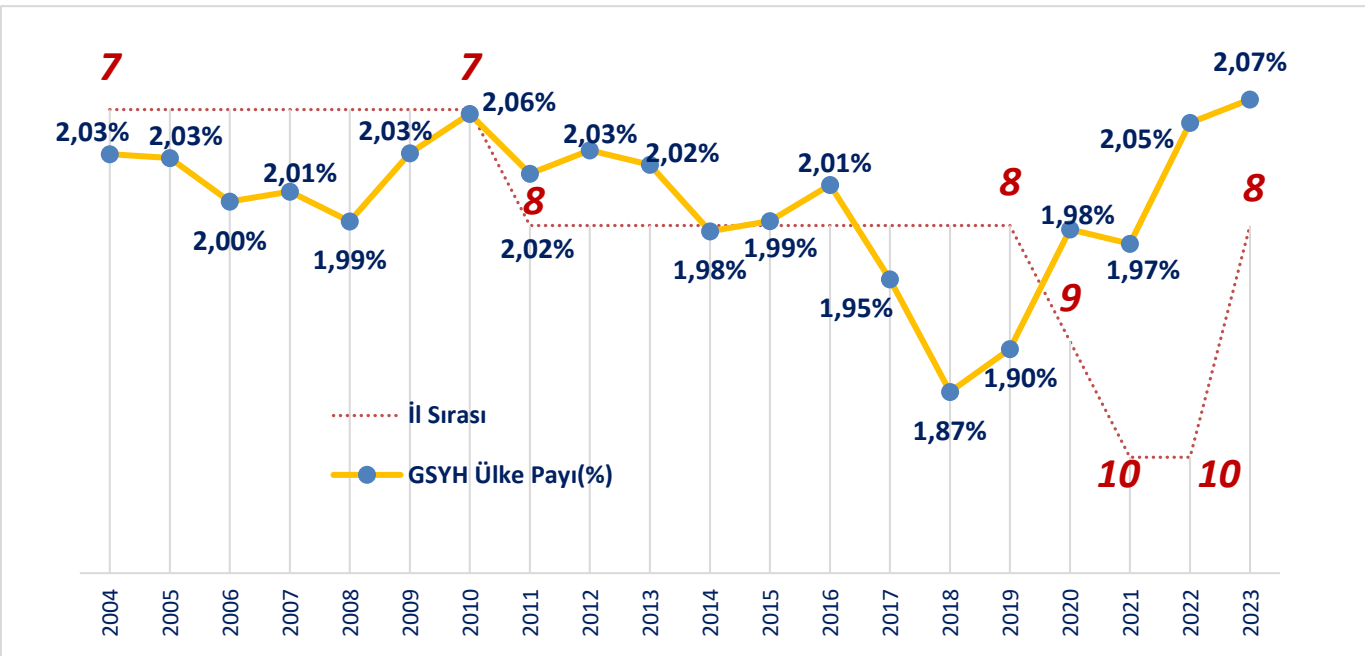
TÜİK: Bu konu ile ilgili haber bülteninin yayımlanma tarihi Aralık 2025'tür.

Ekonomik büyüklük sıralaması (GSYH)

Adana'nın yarattığı gayrisafi yurt içi hasıla ve ülke payı (%) 2004-2023

Yıllara Göre Adana GSYH ve Ülke Payı (Milyon TL / %)

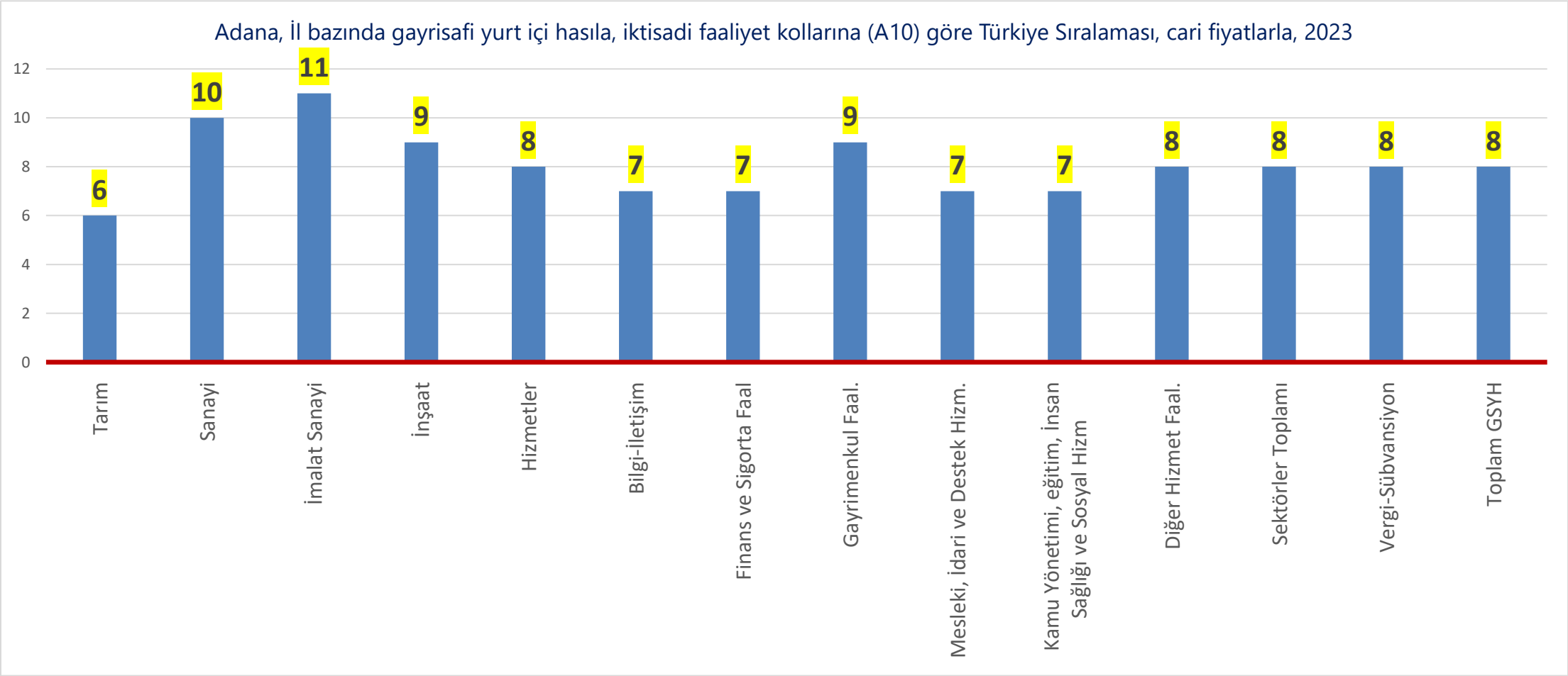
Yıl Year	GSYH Türkiye	GSYH Adana	GSYH Ülke Payı(%)	İl Sırası
2004	582 853	11 839	2,03%	7
2005	680 276	13 800	2,03%	7
2006	795 757	15 910	2,00%	7
2007	887 714	17 809	2,01%	7
2008	1 002 756	19 915	1,99%	7
2009	1 006 372	20 447	2,03%	7
2010	1 167 664	24 034	2,06%	7
2011	1 404 928	28 353	2,02%	8
2012	1 581 479	32 163	2,03%	8
2013	1 823 427	36 909	2,02%	8
2014	2 054 898	40 677	1,98%	8
2015	2 350 941	46 699	1,99%	8
2016	2 626 560	52 807	2,01%	8
2017	3 133 704	61 022	1,95%	8
2018	3 761 166	70 397	1,87%	8
2019	4 317 810	82 055	1,90%	8
2020	5 048 568	100 003	1,98%	9
2021	7 256 142	143 026	1,97%	10
2022	15 011 776	308 090	2,05%	10
2023	26 545 722	548 958	2,07%	8

YIL 2004 GSYH İller Sıralaması				Yıl 2022-2023 GSYH İller Sıralaması (Milyon TL)					
Sno	İlin adı	Yıl	GSYH (Milyon TL)	SNo (2023)	İlin adı	GSYH (2022)	GSYH (2023)	Değişim (22-23) (Milyon TL)	Artış (22-23) %
1	<i>İstanbul</i>	2004	174.651	1	İstanbul	4.564.280	8.060.358	3.496.078	76,6%
2	<i>Ankara</i>	2004	52.452	2	Ankara	1.329.810	2.538.686	1.208.876	90,9%
3	<i>İzmir</i>	2004	37.104	3	İzmir	972.238	1.614.161	641.923	66,0%
4	<i>Bursa</i>	2004	24.006	4	Kocaeli	622.576	1.079.912	457.336	73,5%
5	<i>Kocaeli</i>	2004	18.525	5	Bursa	609.196	1.047.713	438.517	72,0%
6	<i>Antalya</i>	2004	18.036	6	Antalya	505.569	937.765	432.196	85,5%
7	Adana	2004	11.839	7	Konya	320.885	559.203	238.318	74,3%
				8	Adana	308.090	548.958	240.868	78,2%
				9	Mersin	309.948	544.475	234.527	75,7%
				10	Gaziantep	309.752	501.125	191.373	61,8%

TÜİK: Bu konu ile ilgili haber bülteninin yayımlanma tarihi Aralık 2025'tür.

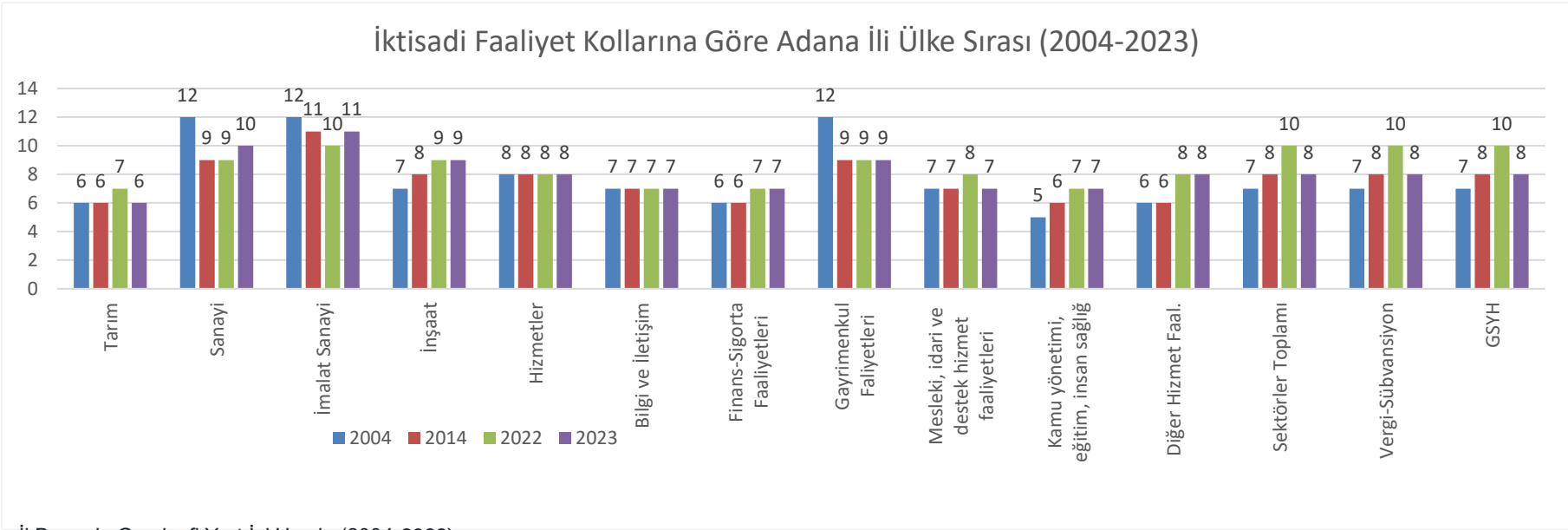
Adana'nın İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Türkiye Sıralamasındaki Yeri-2023

Kaynak: TÜİK, İl Bazında Gayrisafi Yurt İçi Hasıla, 2023 Haber Bülteni

Adana'nın İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Türkiye GSYİH Sıralamasındaki Yeri-(2004-2023)

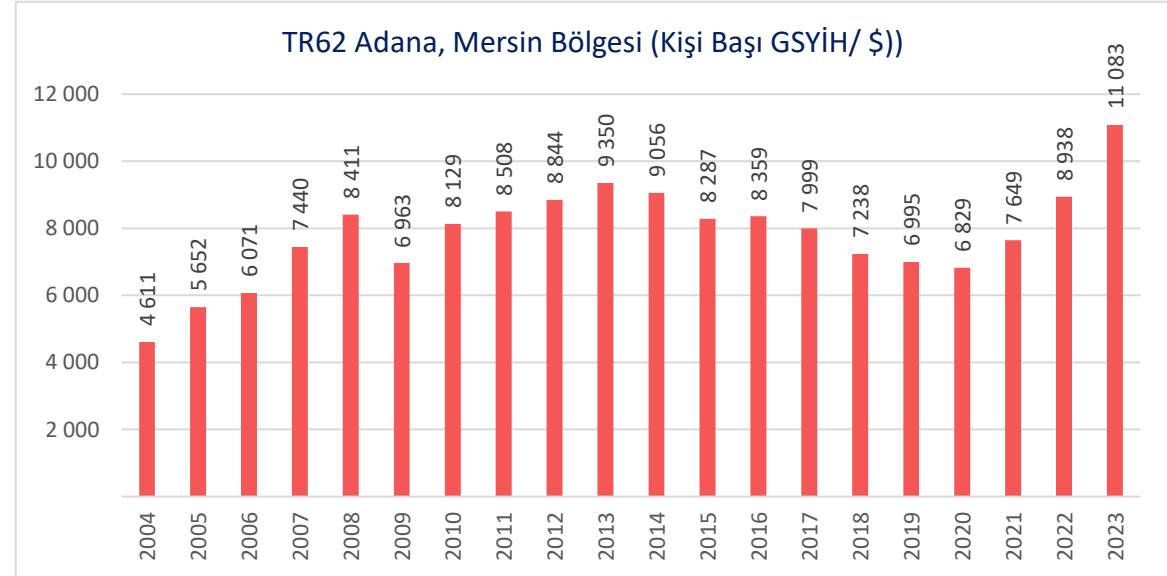
Yıllar	Tarım, ormançılık ve balıkçılık A	Sanayi BCDE	İmalat sanayi C	İnşaat F	Hizmetler GHI	Bilgi ve iletişim J	Finans ve sigorta faaliyetleri K	Gayrimenkul faaliyetleri L	Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri MN	Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri OPQ	Diğer hizmet faaliyetleri RST	Sektörler toplamı	vergi-sübvansiyon	GSYH GDP
2004	6	12	12	7	8	7	6	12	7	5	6	7	7	7
2014	6	9	11	8	8	7	6	9	7	6	6	8	8	8
2022	7	9	10	9	8	7	7	9	8	7	8	10	10	10
2023	6	10	11	9	8	7	7	9	7	7	8	8	8	8
Adana 2004 Yılı Ülke Payı (%)	3,10%	1,67%	1,61%	1,67%	2,16%	1,27%	1,81%	1,41%	1,62%	2,47%	2,18%	2,03%	2,03%	2,03%
Adana 2014 Yılı Ülke Payı (%)	2,88%	2,02%	1,87%	1,70%	1,90%	1,00%	1,89%	1,55%	1,59%	2,42%	2,13%	1,98%	1,98%	1,98%
Adana 2022 Yılı Ülke Payı (%)	3,16%	2,27%	2,14%	1,93%	1,92%	0,62%	1,47%	1,80%	1,45%	2,22%	1,41%	2,05%	2,05%	2,05%
Adana 2023 Yılı Ülke Payı (%)	3,24%	2,03%	1,92%	2,10%	2,20%	0,63%	1,44%	1,61%	1,50%	2,28%	1,20%	2,07%	2,07%	2,07%

İller Bazında Kişi Başına Gayrisafi Yurt İçi Hasıla, (2004-2023)

İl bazında kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla, 2023				
SNo	İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (3. Düzey) Statistical Regions (Level 3)		Kişi başına GSYH (TL) Per capita GDP (TRY)	Kişi başına GSYH (\$) Per capita GDP (\$)
			2023	2023
1	TR421	Kocaeli	516 460	21 985
2	TR100	İstanbul	510 733	21 741
3	TR510	Ankara	438 242	18 655
4	TR211	Tekirdağ	401 683	17 099
5	TR310	İzmir	361 046	15 369
6	TR413	Bilecik	352 710	15 014
7	TR425	Yalova	348 704	14 844
8	TR611	Antalya	348 336	14 828
9	TR213	Kırklareli	336 253	14 314
10	TR411	Bursa	326 936	13 917
11	TR323	Muğla	326 869	13 914
12	TR424	Bolu	326 863	13 914
13	TR412	Eskişehir	321 515	13 686
	TR	Türkiye	311 110	13 243
17	TR622	Mersin	282 490	12 025
22	TR721	Kayseri	258 312	10 996
23	TR322	Denizli	253 788	10 803
30	TR521	Konya	242 258	10 313
31	TR621	Adana	241 597	10 284

İl bazında kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla, 2004-2022				
Gross domestic product per capita by provinces, 2004-2022				
Sno	İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (3. Düzey) Statistical Regions (Level 3)		Kişi başına GSYH (TL) Per capita GDP (TRY)	Kişi başına GSYH (\$) Per capita GDP (\$)
			2004	2022
1	TR421	Kocaeli	14 130	302 772
2	TR100	İstanbul	14 795	287 524
3	TR211	Tekirdağ	13 305	253 501
4	TR510	Ankara	12 579	230 677
5	TR310	İzmir	10 358	218 779
6	TR413	Bilecik	9 665	206 662
7	TR213	Kırklareli	9 762	201 355
8	TR425	Yalova	9 285	197 475
9	TR411	Bursa	10 477	192 098
10	TR611	Antalya	11 245	190 499
18	TR622	Mersin	7 243	162 806
19	TR811	Zonguldak	5 148	158 478
20	TR422	Sakarya	7 914	158 024
21	TR322	Denizli	8 773	156 713
27	TR721	Kayseri	8 066	147 093
28	TR334	Uşak	6 491	146 685
	TR	Türkiye	8 622	176 651
	TR	Türkiye	6 021	10 659
29	TRC11	Gaziantep	5 798	144 592
30	TR822	Çankırı	6 372	140 375
31	TR521	Konya	6 083	140 328
32	TR333	Kütahya	6 041	139 906
33	TR621	Adana	6 096	135 798
34	TR613	Burdur	7 759	135 580
35	TR712	Aksaray	4 944	134 484
36	TRB14	Tunceli	7 175	134 369
37	TR715	Kırşehir	5 628	131 550
38	TR821	Kastamonu	6 703	129 262
46	TR722	Sivas	5 254	114 378
47	TR332	Afyonkarahisar	5 565	114 168
48	TR831	Samsun	5 754	113 518
49	TR713	Niğde	5 893	113 436
55	TRB12	Elazığ	5 062	102 406
56	TR901	Trabzon	6 306	102 286

❑ DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ

Adana Dış Ticaret Rakamları-2013-2024

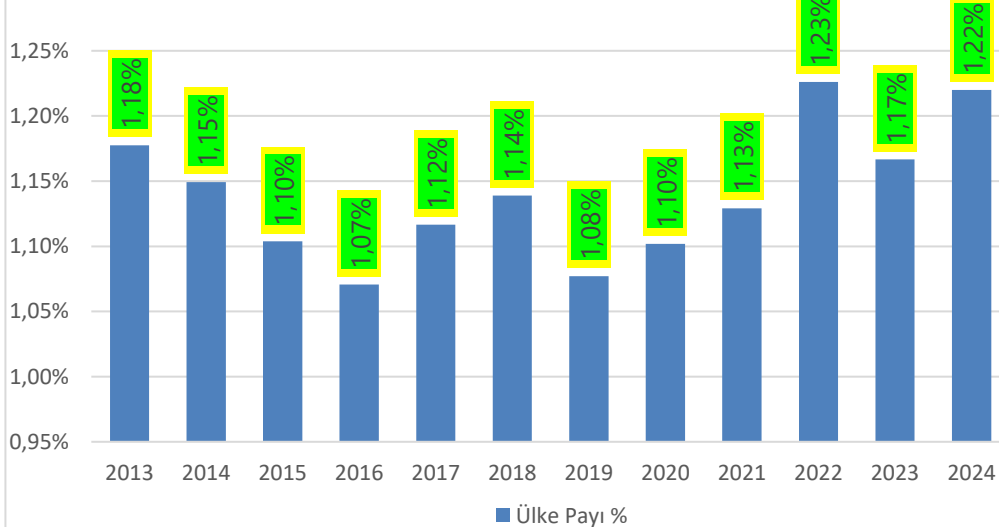
Genel Ticaret Sistemi verilerine Göre

Yıllar	İhracat (Milyon \$)	İl Sırası	Ülke Payı %
2013	1 902	11	1,18%
2014	1 914	13	1,15%
2015	1 667	13	1,10%
2016	1 598	13	1,07%
2017	1 837	13	1,12%
2018	2 018	13	1,14%
2019	1 948	15	1,08%
2020	1 869	16	1,10%
2021	2 543	16	1,13%
2022	3 117	14	1,23%
2023	2 978	15	1,17%
2024	3 113	15	1,22%

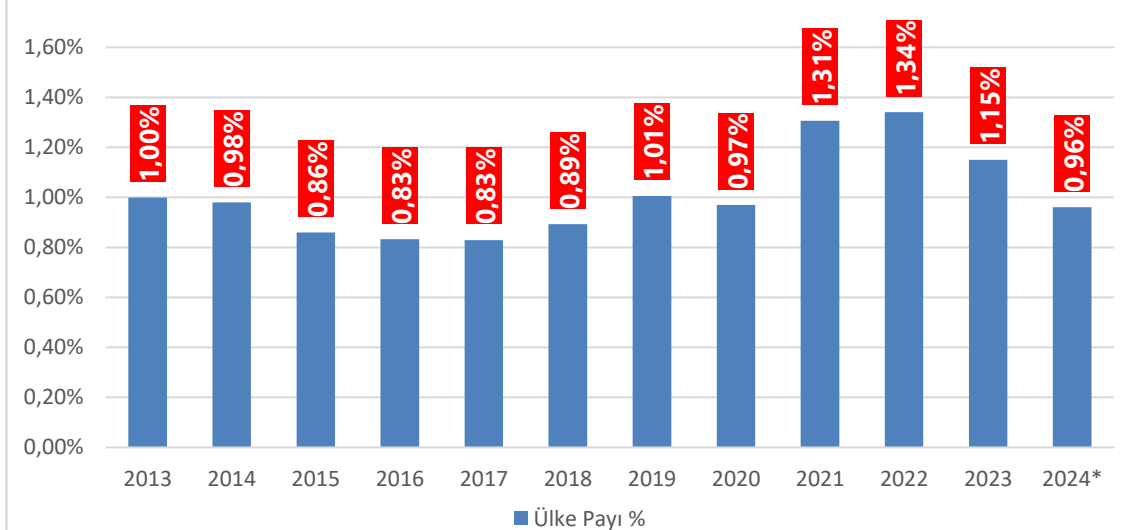
Yıllar	İthalat (Milyon \$)	İl Sırası	Ülke Payı %
2013	2 605	11	1,00%
2014	2 461	10	0,98%
2015	1 837	10	0,86%
2016	1 682	11	0,83%
2017	1 980	11	0,83%
2018	2 062	11	0,89%
2019	2 115	11	1,01%
2020	2 127	12	0,97%
2021	3 546	9	1,31%
2022	4 883	9	1,34%
2023	4 171	9	1,15%
2024	3 486	11	0,96%

Dış Ticaret Dengesi (Milyon\$)
- 703
- 547
- 170
- 84
- 143
- 45
- 167
- 258
- 1 003
- 1 759
- 1 193
- 373

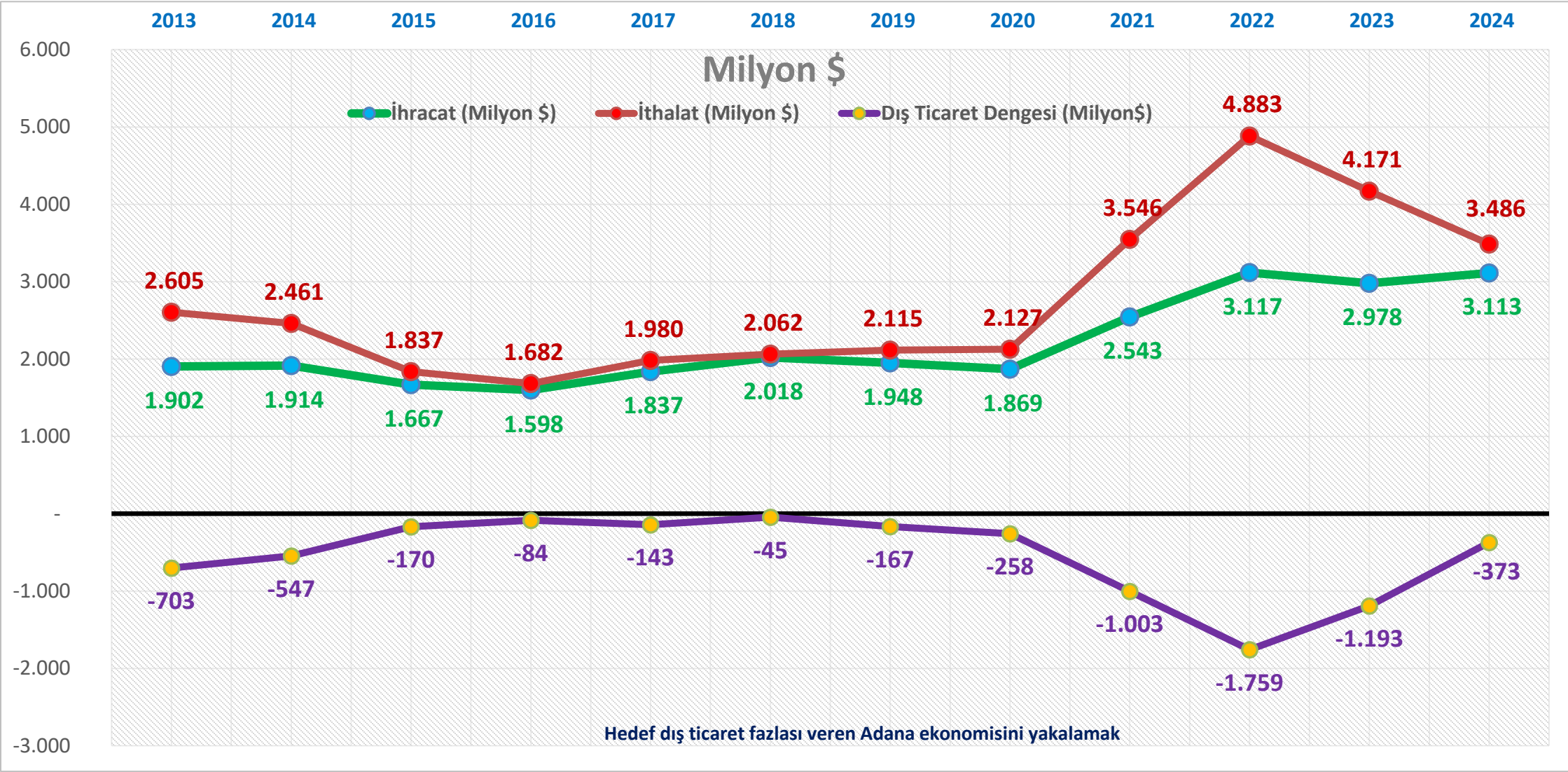
Adana İhracatının Ülke Payı (%) ve Sıralamadaki Yeri

Adana İthalatının Ülke Payı(%) ve Sıralamadaki Yeri

Adana Dış Ticaret Dengesi (Milyon \$)

Kaynak: TÜİK

Sanayi Odası Bulunan 12 Büyük İlimizde;

(2024 Yılı Verilerine Göre Dış Ticaret Göstergeleri)

Dış Ticaret Dengesi (Bin \$)

Dış Ticaret Hacmi (Bin \$)

SNo	İller	İhracat	İthalat	Dış Ticaret Dengesi
	Türkiye	261 854 678	344 019 959	-82.165.282
1	İzmir	16 890 211	12 523 919	4 366 291
2	Gaziantep	10 310 303	6 815 060	3 495 243
4	Denizli	4 421 241	2 070 785	2 350 456
6	Konya	3 584 191	1 353 770	2 230 421
7	Kayseri	3 750 979	1 555 985	2 194 994
13	Aydın	1 224 687	625 282	599 405
15	Balıkesir	1 135 981	671 754	464 227
19	Eskişehir	1 640 559	1 314 855	325 703
75	Adana	3 112 691	3 486 043	- 373 352
78	Ankara	14 976 135	17 221 909	- 2 245 774
80	Kocaeli	13 198 752	16 302 926	- 3 104 174
81	İstanbul	125 911 931	194 388 288	- 68 476 357
	12 İl Toplamı	200.157.660	258.330.577	-58.172.917
	12 ilin Ülke Payı(%)	76,44%	75,09%	70,80%
	Diğer 69 İl Toplamı	61.697.017	85.689.382	-23.992.365
	Diğer 69 İl Ülke Payı (%)	23,56%	24,91%	29,20%

Sno	İller	İhracat	İthalat	Dış Ticaret Hacmi
	Türkiye	261.854.678	344.019.959	605.874.637
1	İstanbul	125.911.931	194.388.288	320.300.219
2	Ankara	14.976.135	17.221.909	32.198.044
3	Kocaeli	13.198.752	16.302.926	29.501.679
4	İzmir	16.890.211	12.523.919	29.414.130
5	Gaziantep	10.310.303	6.815.060	17.125.364
6	Adana	3.112.691	3.486.043	6.598.734
7	Denizli	4.421.241	2.070.785	6.492.026
8	Kayseri	3.750.979	1.555.985	5.306.964
9	Konya	3.584.191	1.353.770	4.937.960
10	Eskişehir	1.640.559	1.314.855	2.955.414
11	Aydın	1.224.687	625.282	1.849.969
12	Balıkesir	1.135.981	671.754	1.807.736
	12 İl Toplamı	200.157.660	258.330.577	458.488.238
	12 ilin Ülke Payı(%)	76,44%	75,09%	75,67%
	Diğer 69 il toplamı	45.643.852	63.635.559	147.386.400
	Diğer 69 İl Ülke Payı (%)	23,56%	24,91%	24,33%

Faaliyet İline Göre İhracat-2024 (Bin \$)

"Faaliyet iline göre ihracat"

kavramı, Türkiye'de ihracatın hangi ilde faaliyet gösteren firmalar tarafından gerçekleştirildiğini ifade eder.

Detaylı Açıklama:

•Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Ticaret Bakanlığı gibi kurumlar, ihracat verilerini faaliyet ili bazında raporlayabilir.

•Faaliyet ili, bir firmanın merkez ofisinin veya **üretim tesisinin bulunduğu ildir.**

•İhracatın gerçekleştiği gümrük kapısı ya da çıkış yapılan il yerine, ihracatı yapan firmanın kayıtlı olduğu veya faaliyet gösterdiği il dikkate alınır

Faaliyet iline göre ihracat, 2022-2024 (genel ticaret sistemi)				
(Değer: Bin ABD \$ / Value: Thousand US \$)				
Yıl	İl kodu	İl adı	İhracat (1000 \$)	Pay (%)
2024	1	İstanbul	56 962 652	21,8%
2024	2	Kocaeli	31 999 084	12,2%
2024	3	İzmir	23 825 576	9,1%
2024	4	Bursa	18 253 527	7,0%
2024	5	Tekirdağ	13 227 349	5,1%
2024	6	Ankara	11 103 447	4,2%
2024	7	Mersin	10 122 356	3,9%
2024	8	Sakarya	10 025 951	3,8%
2024	9	Gaziantep	9 172 401	3,5%
2024	10	Manisa	7 675 394	2,9%
2024	11	Hatay	5 653 789	2,2%
2024	12	Eskişehir	4 502 460	1,7%
2024	13	Adana	4 373 988	1,7%
2024	14	Çorum	4 311 566	1,6%
2024	15	Denizli	4 217 857	1,6%
		ilk 15 toplamı	215 427 395	82,3%
2024		Toplam	261 854 678	

İllere göre ihracat, 2024 (genel ticaret sistemi)				
(Değer: Bin ABD \$ / Value: Thousand US \$)				
Yıl	İl kodu	İl adı	İhracat (1000 \$)	Pay (%)
2024	1	İstanbul	125 911 931	48,1%
2024	2	İzmir	16 890 211	6,5%
2024	3	Ankara	14 976 135	5,7%
2024	4	Kocaeli	13 198 752	5,0%
2024	5	Bursa	12 358 368	4,7%
2024	6	Gaziantep	10 310 303	3,9%
2024	7	Mersin	8 282 943	3,2%
2024	8	Sakarya	6 592 888	2,5%
2024	9	Denizli	4 421 241	1,7%
2024	10	Hatay	3 814 477	1,5%
2024	11	Kayseri	3 750 979	1,4%
2024	12	Konya	3 584 191	1,4%
2024	13	Çorum	3 469 215	1,3%
2024	14	Manisa	3 331 540	1,3%
2024	15	Adana	3 112 691	1,2%
		ilk 15 toplamı	234 005 863	89,4%
2024		Toplam	261 854 678	

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Dis-Ticaret-Istatistikleri-Aralik-2024-53538>

Genel Ticaret Sistemi, bir ülkenin **serbest bölgeleri, antrepoları ve gümrük depolarını da ticari sınırları içinde kabul ederek** ihracat ve ithalat verilerini hesaplayan bir yöntemdir.

•Bu sistemde, Türkiye'deki serbest bölgelerden yapılan ihracatlar da toplam ihracata dahil edilir.

•Gümrüklerden yapılan tüm ihracatlar dikkate alınır, ancak **ihracatı yapan firmanın faaliyet gösterdiği il temel alınarak illere göre dağılım yapılır.**

İllere Göre Genel Bütçe Vergi Gelirleri

2024 YILI EYLÜL AYI İLLER BAZINDA GENEL BÜTÇE VERGİ GELİRLERİNİN TAHAKKUK ve TAHSİLATI
(KÜMÜLATİF) / (Milyon TL)

Sno	İller	Tahakkuk [1]	Tahsilat [2]	% [2/1]	Top.Tah.İç Payı (%)
1	İstanbul	2.832.890	2.513.800	88,74	48,96
2	Ankara	866.449	549.399	63,41	10,70
3	İzmir	586.857	488.295	83,21	9,51
4	Kocaeli	578.555	537.330	92,87	10,47
5	Bursa	176.795	131.196	74,21	2,56
6	Mersin	128.263	111.558	86,98	2,17
7	Tekirdağ	101.331	55.276	54,55	1,08
8	Antalya	94.465	73.023	77,30	1,42
9	Adana	80.449	53.244	66,18	1,04
10	Hatay	72.484	39.528	54,53	0,77
11	Konya	45.344	35.783	78,91	0,70
12	Gaziantep	41.791	30.499	72,98	0,59
Toplam	Toplam	6.297.915	5.134.059	81,52	100,00

<https://muhasebat.hmb.gov.tr/genel-butce-gelirlerinin-iller-itibariyle-tahakkuk-ve-tahsilati-2004-2019>

Mevduatın İllere Göre Dağılımı (Milyon TL)

SNo	Şehir	Tasarruf Mevduatı	Diğer Mevduat	Toplam Mevduat	Pay (%)
1	İstanbul	3.739.149	3.565.662	7.304.811	44,24%
2	Ankara	925.174	1.404.871	2.330.044	14,11%
3	İzmir	681.355	249.247	930.602	5,64%
4	Antalya	419.910	141.875	561.785	3,40%
5	Bursa	299.432	145.277	444.709	2,69%
6	Kocaeli	171.216	171.402	342.618	2,08%
7	Adana	197.087	61.415	258.502	1,57%
8	Muğla	203.713	37.948	241.661	1,46%
9	Konya	153.730	75.476	229.205	1,39%
10	Mersin	180.358	46.153	226.512	1,37%
11	Gaziantep	115.812	84.153	199.964	1,21%
12	Hatay	137.686	42.943	180.629	1,09%
13	Kayseri	118.151	45.832	163.983	0,99%
14	Balıkesir	137.541	26.391	163.932	0,99%
15	Aydın	132.786	27.203	159.989	0,97%
	Toplam	9.789.244	6.720.863	16.510.107	100,00%

Altın Mevduatın İllere Göre Dağılımı (Milyon TL)

SNo	Şehir	Altın Kredileri	Altın Mevduatı- Gerçek Kişi	Altın Mevduatı- Tüzel Kişi	Toplam Altın Mevduatı	Pay (%)
1	İstanbul	37.636	402.761	37.033	439.793	33,1%
2	Ankara	220	124.818	24.240	149.058	11,2%
3	İzmir	347	74.737	4.246	78.983	5,9%
4	Bursa	160	41.160	2.486	43.646	3,3%
5	Antalya	574	40.649	2.203	42.852	3,2%
6	Kocaeli	163	33.369	1.364	34.733	2,6%
7	Konya	131	28.090	1.410	29.500	2,2%
8	Adana	164	21.178	1.229	22.407	1,7%
9	Balıkesir	209	20.091	656	20.747	1,6%
10	Muğla	365	19.392	1.116	20.508	1,5%
	Toplam	43.879	1.230.542	97.205	1.327.747	100,0%

İllere Göre Finansal Durum

Eylül 2024

Kredilerin İllere Göre Dağılımı (Milyon TL)

SNo	Şehir	Toplam Nakdi Krediler	Gayrinakdi Krediler	Toplam	Pay (%)
1	İstanbul	5.665.749	2.586.932	8.252.682	40,1%
2	Ankara	1.970.857	990.142	2.960.999	14,4%
3	İzmir	812.658	221.728	1.034.386	5,0%
4	Antalya	566.112	95.755	661.867	3,2%
5	Bursa	470.971	164.459	635.429	3,1%
6	Gaziantep	466.693	139.559	606.252	2,9%
7	Kocaeli	370.642	152.763	523.405	2,5%
8	Adana	321.935	91.373	413.308	2,0%
9	Konya	284.952	68.128	353.079	1,7%
10	Denizli	229.148	52.819	281.968	1,4%
11	Hatay	220.424	61.203	281.627	1,4%
12	Mersin	203.360	48.278	251.638	1,2%
13	Kayseri	180.278	55.286	235.564	1,1%
14	Manisa	169.716	38.549	208.264	1,0%
15	Muğla	180.952	19.455	200.407	1,0%
	Toplam	15.105.191	5.465.038	20.570.229	100,0%

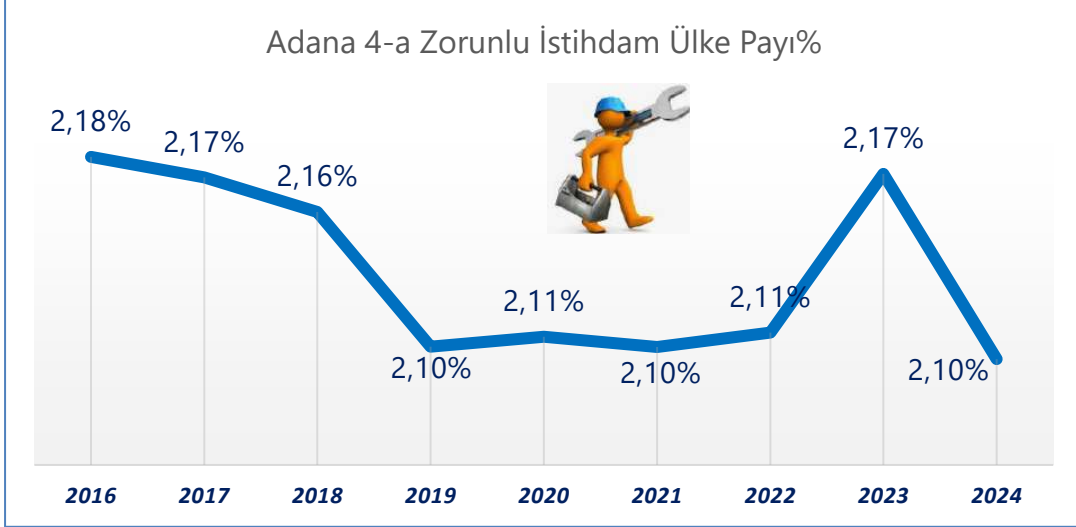
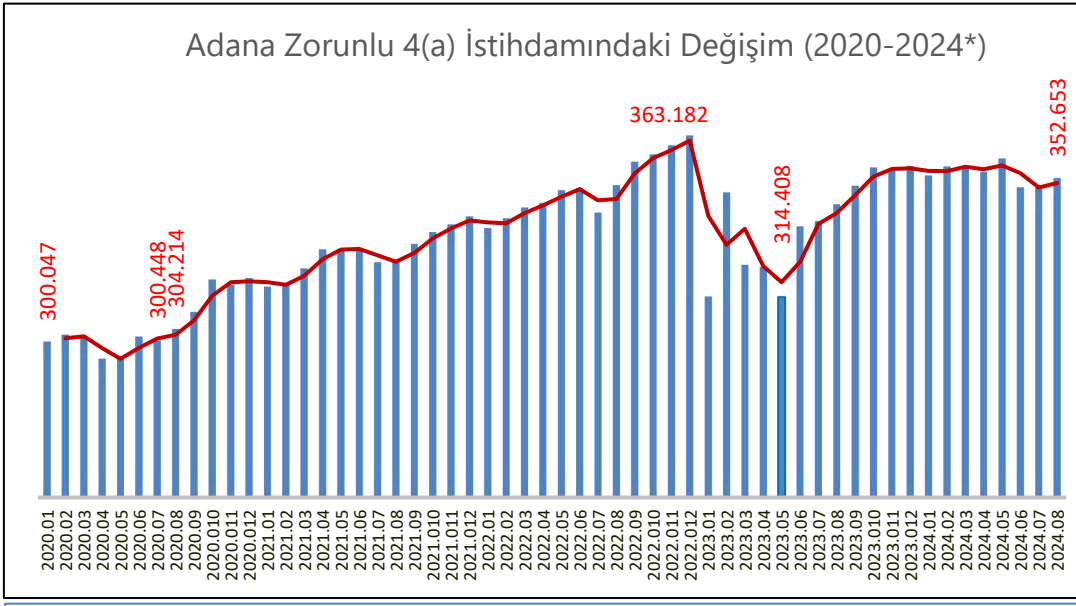
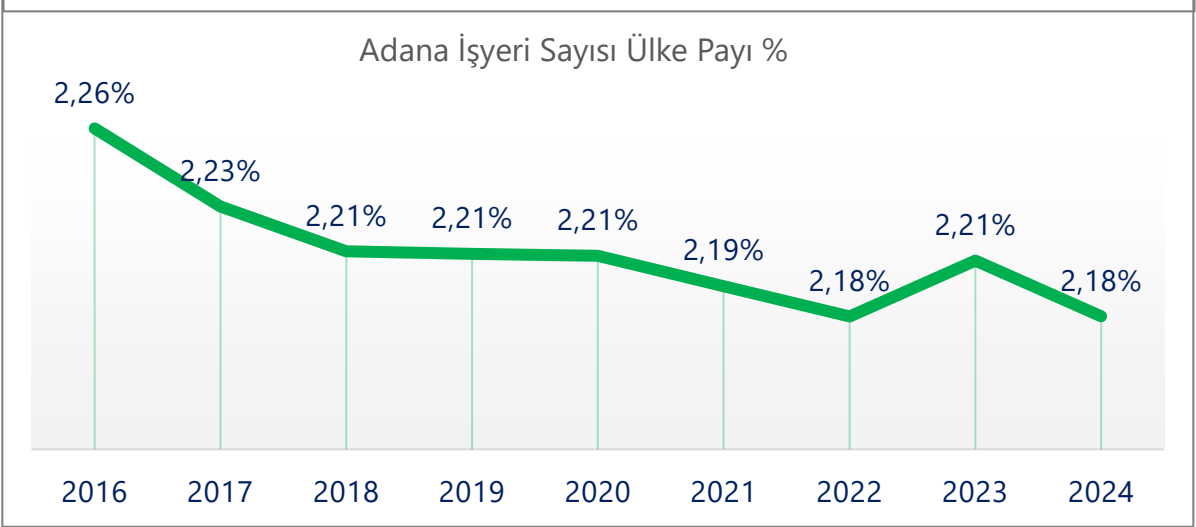
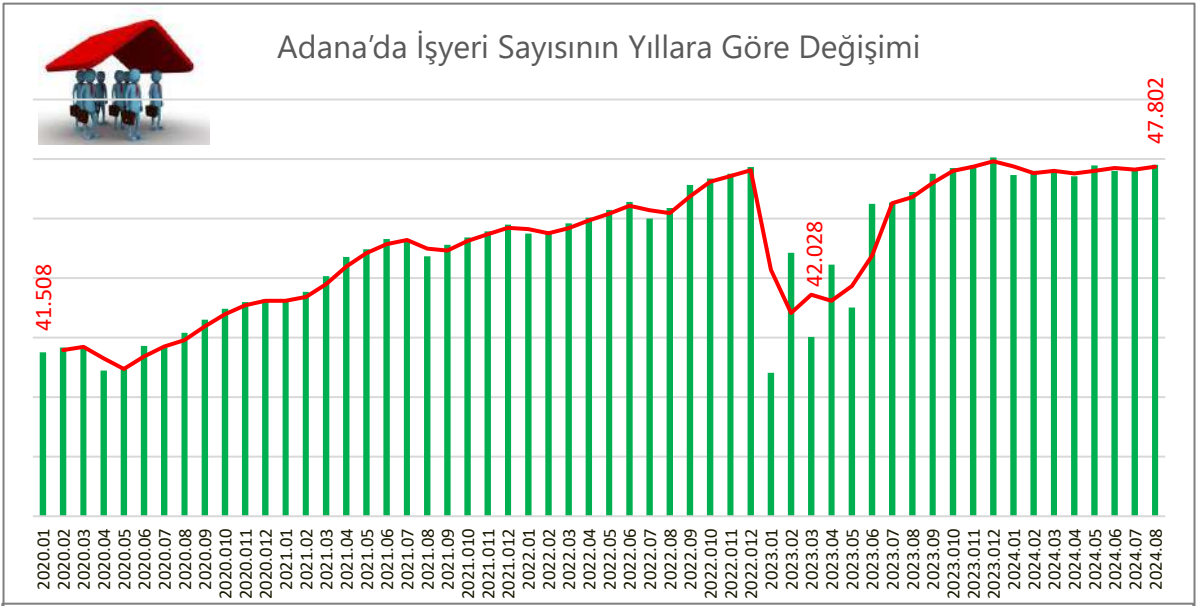
Kaynak: <https://www.bddk.org.tr/BultenFinTurk>

❑ İŞGÜCÜ PİYASASI

Adana İş yeri ve Çalışan Sayılarının Ülke Payları (2024*)

Sosyal Güvenlik Kapsamında Nüfus ve Yeşil Kartlı Nüfus

İL KODU Province Code	İLLER Provinces	(Aktif+Pasif +GSS kapsamında Tescil Edilenler	Sosyal Sigorta Kapsamı (4/a, 4/b, 4/c)	Genel Sağlık Sigortası Primi Devlet Tarafından Ödenenler
1	ŞANLIURFA	2.103.476	1.316.083	729.183
2	İSTANBUL	15.566.910	14.708.522	404.898
3	DİYARBAKIR	1.710.634	1.296.082	373.865
4	VAN	1.073.831	801.644	252.542
5	GAZİANTEP	2.089.695	1.786.766	244.057
6	ADANA	2.226.675	1.930.999	240.533
7	HATAY	1.516.878	1.228.827	240.252
8	MARDİN	852.992	636.295	188.059
9	MERSİN	1.917.519	1.680.903	186.190
10	AĞRI	451.792	282.822	158.681
	ilk 10 il toplamı	29.510.402	25.668.943	3.018.260
	TOPLAM	83.656.533	75.532.816	6.103.427

Adana İş yeri ve Çalışan Sayılarının Ülke Payları (2024*)

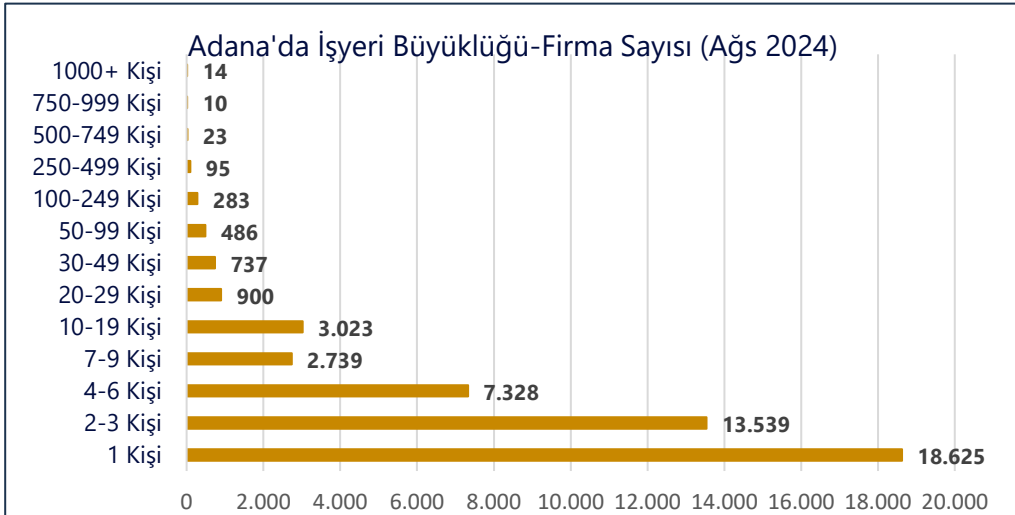
İşyeri ve İstihdamın İllere Göre Dağılımı

SNo	İller	İşyeri	Erkek	Kadın	Toplam
1	İstanbul	602.684	2.803.230	1.674.253	4.477.483
2	Ankara	162.569	813.814	452.406	1.266.220
3	İzmir	148.861	623.387	385.739	1.009.126
4	Antalya	99.245	514.752	304.567	819.319
5	Bursa	93.124	475.033	269.223	744.256
6	Kocaeli	57.568	415.552	192.237	607.789
7	Gaziantep	41.594	285.606	82.588	368.194
8	Konya	55.410	270.014	95.733	365.747
9	Adana	47.802	245.675	106.978	352.653
10	Mersin	47.016	247.632	98.173	345.805
11	Muğla	48.733	209.474	107.564	317.038
Türkiye Toplamı		2.191.292	11.153.374	5.605.398	16.758.772
Adana Ülke Sırası		9	10	9	9

İŞ YERİ BÜYÜKLÜĞÜ (1000+ kişi çalıştıran firma sayıları) (İşyerinde Çalıştırılan Zorunlu Sigortalı Sayısı)

SNo	İller	1000+ Kişi	Çalışan Sayısı
1	İstanbul	183	369.617
2	Ankara	59	126.103
3	Kocaeli	37	65.486
4	Bursa	33	63.753
5	İzmir	33	57.613
6	Antalya	28	44.903
7	Manisa	18	37.001
8	Gaziantep	17	25.023
9	Adana	14	24.310
10	Eskişehir	14	27.036
11	Hatay	13	18.586
12	Yalova	13	26.457
13	Mersin	12	46.443
14	Tekirdağ	12	24.031
15	Sakarya	11	22.136
15 İl Toplamı		497	978.498
81 İl Toplamı		668	1.244.979

Kaynak: SGK Sigortalı ve İşyeri İstatistikleri, Ağustos 2024*

İçindekiler

□ **ADANA SANAYİSİ**

Adana, Türkiye'nin ilk sanayileşen kentlerinin başında gelir.

**İlk çırçır fabrikası 1864
İlk iplikhane 1898
İlk iplik-dokuma 1901
1924 yılında 17 fabrika**

**1517 yılında Osmanlı topraklarına katılan
Adana'da çeltik üretimi ve ipek
imalathaneleri ile şeker kamışından şeker
imalathaneleri vardı.**

İl sanayisinin kilometre taşları

Odanın kurulmasını talep eden 161 işyerinin %31,7'si dokuma, iplik ve çirçir %21,7'si metal ve madeni eşya %14,9 gıda sanayi alanında faaliyet göstermektedir. Bu işyerlerinde çalışan 16.500 kişinin %82,7'si dokuma, iplik ve çirçir fabrikalarında istihdam edilmektedir.

1864
İlk **çirçir fabrikası**
makine mühendisi
Justin Dauted
tarafından kuruldu.

1885
İkinci **pamuk işleme**
fabrikası İngiliz iş adamı
Gout tarafından kuruldu.

1898
2.688 iğlik ilk
iplikhane
kuruldu

1906
İlk yabancı
sermayeli fabrika,
Aristidi Simyanoğlu
tarafından kuruldu.

1926
İstasyon yakınında bulunan ve
halk arasında Rus'un fabrikası
denilen işletmede **Çiğit yağı**
üretimine başlandı.

1957
Adana **Çimento**
Fabrikası üretime
başladı.

1966
Sakıp Sabancı
önderliğinde 161
işletme tarafından
Sanayi Odası kuruldu.

1875
Taşçı köyü çiftçilerinden Salih
Efendi "Üç Demirli" denilen
ziraat aletini kullanmaya
başladı.

1894
Adana Ticaret ve
Sanayi Odası
kuruldu

1901
Azınlık
vatandaşlarından
Havace Tırpani
tarafından
ilk **entegre dokuma**
fabrikası kuruldu.
(Tırpani bezi)

1914
Entegre dokuma
fabrikası, 7,5 milyon
kuruş değerinde
160 ton iplik ve
530 bin metre
kumaş ürettiyordu.

1939
Türk **Nebati Yağlar**
Fabrikası A.Ş.
üretime başladı

1953
İlk **kiremit ve tuğla**
fabrikası kuruldu.

1973
Adana H.Sabancı
OSB kuruldu.

- 1879 yılında **ilk orak makinesini** ise Mennanoğlu Kasım Bey getirtmiştir.
- 1881 yılında ise, zamanın valisi Abidin Paşa tarafından Menafi Sandığı aracılığıyla **ilk buharlı nadas makinesi** ithal edilmiş,
- 1883 yılında ise **Harman-Hasat makineleri** tarımın hizmetine girmiştir.
- 1894 yılında Adana Ticaret Odası kurulmuş Sanayi ve Ziraat Odaları bu çatı altında toplanmıştır.
- 1911 yılında Ziraat Odası, Ticaret Odasından ayrılarak kendi odasını kurmuştur.
- 1966 yılında da Sanayi Odası, Ticaret Odasından ayrılarak kendi odasını kurmuştur.

1940 sonrası ilimizde kurulan önemli sanayi tesisleri

- 1941 Çukobirlik
- 1943 Çukurova İth. ve İhr.A.Ş.
- 1946 Marsa
- 1951 Paksoy
- 1951 Bossa
- 1951 Güney Sanayi
- 1952 Çukurova Elektrik
- 1953 Ceyhan Sanayi
- 1953 Özbucak
- 1954 Adana Çimento
- 1958 Çetinel Tarım,
- 1959 Sapeksa
- 1960 Pakyürek
- 1963 Pakyağ
- 1966 Sasa
- 1967 Atarcın
- 1968 Sasa
- 1970 Pilsa
- 1970 Mensa
- 1970 Exsa

%0,45

Sanayi alanlarının payı
Türkiye %0,36
Adana %0,45

**62.981
Dekar**

KÜMELENMİŞ ÜRETİM TESİSLERİ

Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi	: 22.700 dekar
Kozan Organize Sanayi Bölgesi	: 1.630 dekar
Ceyhan Organize Sanayi Bölgesi	: 5.360 dekar
Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi	: 1.820 dekar
Yumurtalık Serbest Bölgesi	: 4.600 dekar
EMBA Elektrik Özel Endüstri Bölgesi	: 3.040 dekar
Diğer Sanayi Alanları	: 14.810 dekar

Toplam : 53.960 dekar

Adana Ceyhan KSS
Adana Doğu (Yüreğir) KSS
Adana Doğu (Yüreğir) 2. Etap
Adana İmamoğlu KSS
Adana Kozan KSS
Adana Merkez(Ağaç İşleri)
Adana Merkez (Metal İşleri)
Adana Seyhan KSS

9.021 dekar

KOLAY ULAŞIM VE LOJİSTİK
(EASY TRANSPORTATION AND LOGISTICS)

84 KM

Mersin Limanı
Mersin Port

98 KM

60 KM

Çukurova International Airport
Çukurova Uluslararası Havalimanı

AOSB

Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi
Adana Organized Industrial Zone

57 KM

Osmaniye Organize Sanayi Bölgesi
Osmaniye Organized Industrial Zone

Yumurtalık Port
Yumurtalık Limanı

40 KM

84 KM

İskenderun Port
İskenderun Limanı

YENİ YATIRIM ALANLARIYLA BÜYÜYEN ADANA

Adana'nın mevcut ve yeni sanayi alanlarının toplam alana oranı : **%1.38**

CEYHAN

- Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi : 27.560 dekar
- Kimya İhtisas Organize Sanayi Bölgesi : 28.000 dekar
- Petro Global Liman İşl. A.Ş. Adana Endüstri Bölgesi : 350 dekar

SARIÇAM

- AOSB 5. Etap Genişleme : 34.480 dekar
- Tekstilkent : 509 dekar
- Ayakkabıcılar Sitesi : 261 dekar
- Mahrukatçılar Sitesi : 3.617 dekar
- Mobilyacılar Sitesi : 1.240 dekar
- Adana Doğu KSS (3. Etap) : 510 dekar
- Gıdacılar, Matbaacılar, Hurdacılar Siteleri : 7.000 dekar

YUMURTALIK

- SASA Münferit Sanayi Bölgesi : 10.020 dekar

KARATAŞ

- Karataş Tarıma Dayalı (Sera) İhtisas OSB : 3.200 dekar
- Karataş Tarıma Dayalı (Su Ürünleri) İhtisas OSB : 6.500 dekar

KOZAN

- Kozan Organize Sanayi Bölgesi : 1.000 dekar

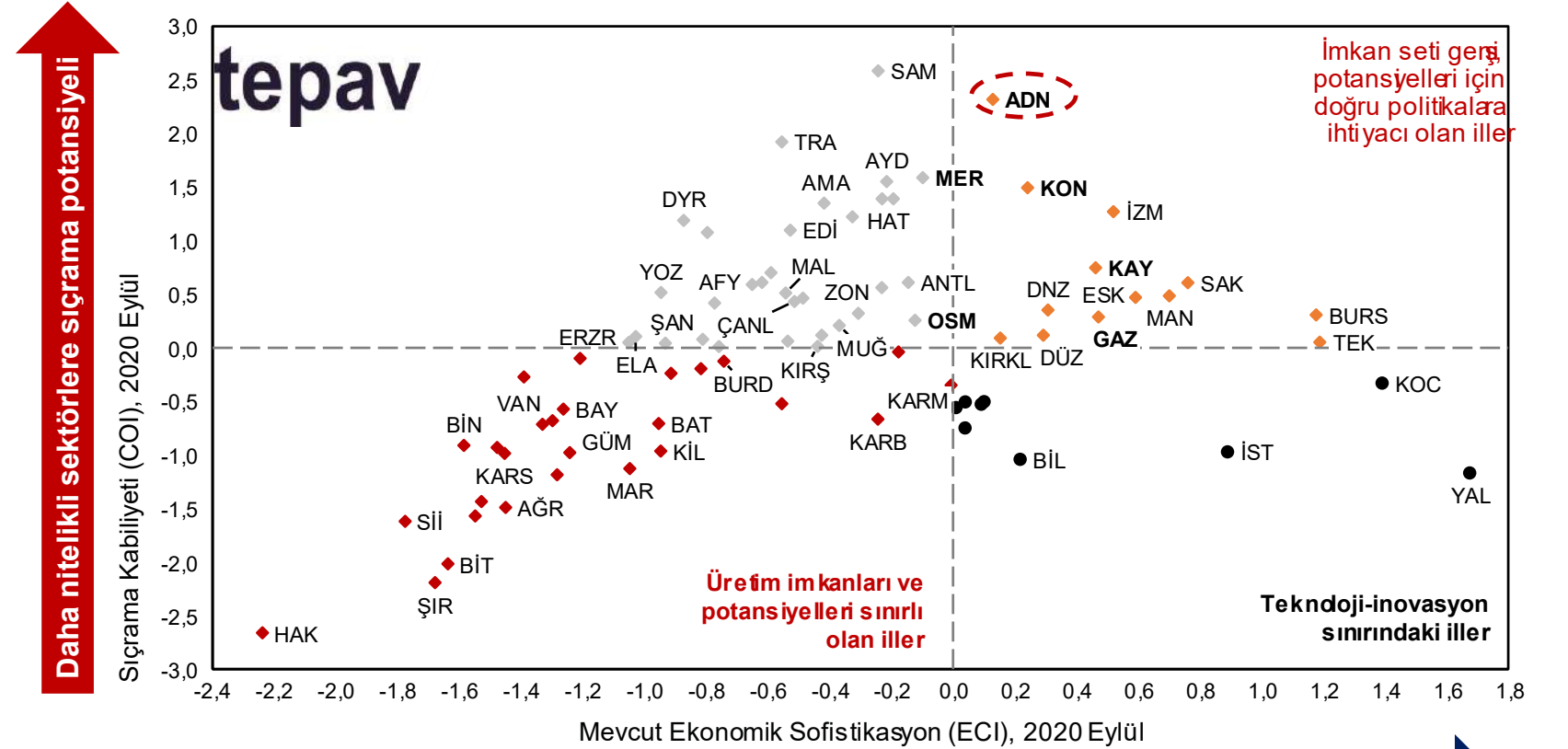
128.287
Dekar

KARAIŞALI

- Karaisalı Karma Organize Sanayi Bölgesi : 4.040 dekar

Adana, yüksek dönüşüm kapasitesine sahip iller arasında yer alıyor
Sıçrama için hedef tayinine ihtiyaç duyuluyor

TEPAV'ın araştırmalarına göre **Adana, Türkiye'de gelişim potansiyeli en yüksek ikinci il** olarak öne çıkıyor.

Daha nitelikli imkan seti

Kaynak: SGK mikro verileri 2020 Ağustos sonu, Hausmann Hwang ve Rodrik (2006), Hausmann ve Hidalgo (2009), Hausmann vd. (2014), TEPA V hesaplamaları

Adana İmalat Sanayinde İşyeri Sayısı ve İstihdam-2023 (Nace Kodu 10-33)

Nace	Sektör	İşyeri	İstihdam	İşyeri Payı (%)	İstihdam (%)
10	Gıda ürünlerinin imalatı	1.187	12.521	16,97%	13,82%
25	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	871	10.163	12,46%	11,22%
31	Mobilya imalatı	672	3.072	9,61%	3,39%
14	Giyim eşyalarının imalatı	607	10.016	8,68%	11,06%
33	Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı	556	3.203	7,95%	3,54%
28	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	479	4.147	6,85%	4,58%
22	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	435	5.881	6,22%	6,49%
16	Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)	261	1.830	3,73%	2,02%
20	Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	252	7.715	3,60%	8,52%
23	Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	251	3.207	3,59%	3,54%
13	Tekstil ürünlerinin imalatı	244	13.639	3,49%	15,06%
32	Diğer imalatlar	209	1.446	2,99%	1,60%
24	Ana metal sanayii	184	2.902	2,63%	3,20%
27	Elektrikli teçhizat imalatı	179	1.609	2,56%	1,78%
15	Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	119	935	1,70%	1,03%
29	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) imalatı	115	3.152	1,64%	3,48%
17	Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	110	1.809	1,57%	2,00%
18	Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması	101	426	1,44%	0,47%
26	Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	59	566	0,84%	0,62%
30	Diğer ulaşım araçlarının imalatı	37	651	0,53%	0,72%
11	İçeceklerin imalatı	26	1.149	0,37%	1,27%
19	Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	14	170	0,20%	0,19%
21	Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malz.ıml.	14	205	0,20%	0,23%
12	Tütün ürünleri imalatı	11	158	0,16%	0,17%
	Adana İmalat Sanayi Toplamı	6.993	90.572	100,00%	100,00%

Kaynak: SGK Sigortalı ve İşyeri Yıllık İstatistikleri

İmalat sanayi istihdamı, toplam istihdamın %25,4 ünü oluşturuyor.

Sanayinin sektörel dağılımı ve Ülke Payı

İşyerleri için hesaplanan net satışlar ile SEKTÖRLER	Net Satışlara Göre (2022)	
	Ülke Payı %	Adana Payı%
10 - Gıda Ürünlerinin İmalatı	3,9	20,2
11 - İçeceklerin İmalatı	7,9	1,8
12 - Tütün Ürünleri İmalatı	0,1	0,0
13 - Tekstil Ürünlerinin İmalatı	3,9	14,1
14 - Giyim Eşyalarının İmalatı	0,9	2,0
15 - Deri ve İlgili Ürünlerin İmalatı	1,3	0,4
16 - Ağaç, Ağaç Ürünleri ve Mantar Ürünleri İmalatı	3,7	2,2
17 - Kağıt ve Kağıt Ürünlerinin İmalatı	2,2	2,4
18 - Kayıtlı Medyanın Basılması ve Çoğaltılması	0,6	0,2
19 - Kok Kömürü ve Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı	0,2	0,3
20 - Kimyasalların ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı	8,9	22,6
21 - Temel Eczacılık Ürünlerinin ve Eczacılığa İlişkin Malzemelerin İmalatı	0,6	0,2
22 - Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatı	3,4	8,1
23 - Diğer Metalik Olmayan Mineral Ürünlerin İmalatı	2,2	3,6
24 - Ana Metal Sanayii	0,8	4,3
25 - Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı (Makine ve Teçhizat Hariç)	2,0	7,3
26 - Bilgisayarların, Elektronik ve Optik Ürünlerin İmalatı	0,3	0,2
27 - Elektrikli Teçhizat İmalatı	0,5	1,1
28 - Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine ve Ekipman İmalatı	1,5	2,8
29 - Motorlu Kara Taşıtı, Treyler (Römork) ve Yarı Treyler (Yarı Römork) İml.	0,5	1,8
30 - Diğer Ulaşım Araçlarının İmalatı	0,6	0,4
31 - Mobilya İmalatı	1,3	0,9
32 - Diğer İmalatlar	0,4	0,6
33 - Makine ve Ekipmanların Kurulumu ve Onarımı	2,2	2,7

Kaynak: Girişimci Bilgi Sistemi, 2022

Sanayi Odası Üye Dağılımı 2024 (Eylül)

Satır Etiketleri	Üye Sayısı
01 - Pamuk İşleme-çırçır ve Sawgın Prese Sanayi	47
02 - İnşaat Malzemeleri-Metalik Olmayan Mineral Ürn San	100
03 - Gıda Sanayi	232
04 - Hazır Yemek Sanayi	80
05 - Konfeksiyon ve Ayakkabıcılar Sanayi	164
06 - Maden ve Taş Ocakçılığı Sanayi	48
07 - Tekstil Sanayi	112
08 - Ağaç Ürünleri Sanayi	56
09 - Kağıt-Ambalaj ve Basım Sanayi	71
10 - Kimya Sanayi	122
11 - Plastik ve Kauçuk Ürünleri Sanayi	124
12 - Plastik Ambalaj Sanayi	98
13 - Metal İşleme ve Kaplama Sanayi	122
14 - Döküm-Geri Dönüşüm ve Metal Sanayi	121
15 - Metal ve Metal Yan Sanayi	103
16 - Elektrik-otomasyon ve Enerji Sanayi	117
17 - Makina İmalat ve Taahhüt Sanayi	124
18 - Tarım Makinaları ve Teknolojileri Sanayi	74
19 - Motorlu Kara Taşıtları ve Otomotiv Yan Sanayi	56
20 - Mobilya İmalat Sanayi	112
21 - İnşaat Mühendisliği	133
22 - Özel İnşaat Faaliyetleri	67
23 - Otomotiv ve Motor Yenileme Sanayi	38
Genel Toplam	2.321

Kaynak: Oda Sicil Birimi

Adana'da Yabancı Sermayeli Firmalar-2023

Yabancı Sermayeli Firmaların Sektörlere Göre Dağılımı

Sektörü	Toplam	Pay %
Toptan ve Perakende Ticaret, Motorlu Taşıt, Motosiklet	401	53,54%
İmalat Sanayii	115	15,35%
İnşaat	55	7,34%
Gayrimenkul, Kiralama ve İş Faaliyetleri	52	6,94%
Tarım, Avcılık ve Ormancılık	39	5,21%
Ulaştırma, Haberleşme ve Depolama Hizmetleri	23	3,07%
Elektrik , Gaz ve Su	16	2,14%
Madencilik ve Taşocakçılığı	11	1,47%
Oteller ve Lokantalar	10	1,34%
Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler	9	1,20%
Eğitim Hizmetleri	7	0,93%
Diğer Toplumsal, Sosyal ve Kişisel Hizmet Faaliyetleri	6	0,80%
Mali Aracı Kuruluşların Faaliyetleri	3	0,40%
Balıkçılık	2	0,27%
Genel Toplam	749	100

Yabancı Sermayeli Firmaların Ülkelere Göre Dağılımı

Ülkesi	Toplam	Pay %
Suriye	281	37,52%
Almanya	81	10,81%
Irak	50	6,68%
ABD	29	3,87%
Hollanda	23	3,07%
Çin Halk Cumhuriyeti	20	2,67%
İran	19	2,54%
Rusya Federasyonu	17	2,27%
Azerbaycan	15	2,00%
Ürdün	12	1,60%
Ukrayna	12	1,60%
Diğer	190	25,37%
TOPLAM	749	100

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Nisan 2023

TÜRKİYE'NİN İLK 1.000 FİRMASI ARASINDA **25** ADANA FİRMASI YER ALMAKTA

TÜRKİYE'NİN İLK 1000 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU ARASINA GİREN ADANA SANAYİ ODASI ÜYESİ FİRMALARI-I (2023)

MERKEZİ ADANA OLAN ADANA SANAYİ ODASI ÜYELERİ (ISO İLK 500-2023)

No	Genel Sıra No	Genel Sıra No (Önceki Yıl)	Kuruluş Adı	Yıl / Sıralama	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Bağlı Olduğu Oda
1	29	22	Sasa Polyester Sanayi A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	36.474.550.838	Adana Sanayi Odası
2	175	297	Temsa Skoda Sabancı Ulaşım Araçları A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	7.923.027.877	Adana Sanayi Odası
3	256	214	Elita Gıda San. ve Tic. A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	5.731.740.385	Adana Sanayi Odası
4	300	338	Omnia Nişasta San. ve Tic. A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	5.011.463.667	Adana Sanayi Odası
5	319	342	Akyem Adana Yem Yağ Biodizel Tarım ve San. Tic. A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	4.743.393.265	Adana Sanayi Odası
6	350	263	Abdioğulları Plastik ve Ambalaj Sanayi A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	4.285.174.374	Adana Sanayi Odası
7	360	-	Sunar Mısır Entegre Tesisleri San. ve Tic. A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	4.157.034.028	Adana Sanayi Odası
8	373	382	Bossa Ticaret ve Sanayi İşletmeleri T.A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	4.001.307.282	Adana Sanayi Odası
9	395	340	ADM Besin ve Tarım A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	3.761.851.251	Adana Sanayi Odası
10	442	-	Pilyem Gıda Tarım San. ve Tic. A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	3.357.555.646	Adana Sanayi Odası
11	469	434	Atlasdenim Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	3.145.345.547	Adana Sanayi Odası

11

MERKEZİ ADANA DIŞINDA OLAN ADANA SANAYİ ODASI ÜYELERİ (ISO İLK 500-2023)

No	Genel Sıra No	Genel Sıra No (Önceki Yıl)	Kuruluş Adı	Yıl / Sıralama	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Bağlı Olduğu Oda
12	47	73	Oyak Çimento Fabrikaları A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	23.517.787.353	Ankara Sanayi Odası
13	189	218	Şa-Ra Enerji İnşaat Tic. ve San. A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	7.486.909.936	Ankara Sanayi Odası
14	224	202	Göknur Gıda Maddeleri Enerji İmalat İth. İhr. Tic. ve San. A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	6.601.045.953	Ankara Sanayi Odası
15	330	309	Ofis Yem Gıda San. Tic. A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	4.627.478.871	Ankara Sanayi Odası
16	361	288	Ankutsan Antalya Kutu Sanayi Oluklu Mukavva Kağıt Tic.A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	4.144.267.369	Antalya Ticaret ve Sanayi Odası
17	162	101	Mondi Turkey Oluklu Mukavva Kağıt ve Amb.San.A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	8.695.311.158	Ege Bölgesi Sanayi Odası
18	409	-	Esen Plastik San. ve Tic. A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	3.585.888.850	Ege Bölgesi Sanayi Odası
19	115	150	Çimko Çimento ve Beton San. Tic. A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	11.599.514.077	Gaziantep Sanayi Odası
20	259	262	Sanko Enerji San. ve Tic. A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	5.712.181.135	Gaziantep Sanayi Odası
21	16	14	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	58.510.196.261	İstanbul Sanayi Odası
22	41	52	Kastamonu Entegre Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	24.322.741.610	İstanbul Sanayi Odası
23	64	46	Toros Tarım San. ve Tic. A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	17.964.552.445	İstanbul Sanayi Odası
24	77	77	Sarten Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	14.976.980.254	İstanbul Sanayi Odası
25	126	69	Akenerji Elektrik Üretim A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	10.838.109.675	İstanbul Sanayi Odası
26	153	220	Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayii A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	9.225.124.642	İstanbul Sanayi Odası
27	483	-	Della Gıda San. ve Tic. A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	3.044.322.998	İstanbul Sanayi Odası
28	186	243	KÇS Kahramanmaraş Çimento Beton San ve Mad.İşl.A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	7.586.392.271	Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası
29	122	406	Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü	ISO İlk 500 (2023)	11.031.008.636	Kamu
30	37	24	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	28.411.309.737	Kocaeli Sanayi Odası
31	484	270	Hektaş Ticaret T.A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	3.042.630.066	Kocaeli Sanayi Odası
32	315	325	Lesaffre Turquie Mayacılık Üretim ve Ticaret A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	4.782.905.551	Lüleburgaz Ticaret ve Sanayi Odası
33	157	158	Çimsa Çimento San. ve Tic. A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	8.952.342.509	Mersin Ticaret ve Sanayi Odası
34	60	71	Şenpiliç Gıda Sanayi A.Ş.	ISO İlk 500 (2023)	19.306.938.621	Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası

23

TÜRKİYE'NİN İLK 1000 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU ARASINA GİREN ADANA SANAYİ ODASI ÜYESİ FİRMALARI-II (2023)

No	Genel Sıra No	Genel Sıra No (Önceki Yıl)	Kuruluş Adı	Yıl / Sıralama	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Bağlı Olduğu Oda
1	5	-	Dioki Petrokimya Sanayi A.Ş.	ISO II.500 (2023)	2.935.868.496	Adana Sanayi Odası
2	9	121	Palmiye Dokuma İplik Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	2.914.263.732	Adana Sanayi Odası
3	38	20	Tat Nişasta San. ve Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	2.770.747.356	Adana Sanayi Odası
4	59	155	Pier Agro Gıda San. ve Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	2.658.117.606	Adana Sanayi Odası
5	65	-	Güney Çelik Hasır ve Demir Mamülleri San. Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	2.626.412.483	Adana Sanayi Odası
6	70	94	Oğuz Gıda San. ve Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	2.597.772.227	Adana Sanayi Odası
7	82	-	Meltem Kimya ve Tekstil San. İth. İhr. ve Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	2.545.360.495	Adana Sanayi Odası
8	115	81	Gürsoy Yem Gıda ve Hayvancılık San. Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	2.391.166.820	Adana Sanayi Odası
9	166	267	Bakırlar Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	2.162.111.777	Adana Sanayi Odası
10	170	41	Oğuz Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	2.136.276.440	Adana Sanayi Odası
11	184	143	Akhan Un Fabrikası ve Tarım Ürünleri Gıda San. Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	2.079.736.744	Adana Sanayi Odası
12	185	84	Tezkim Tarımsal Kimya San. ve Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	2.067.245.219	Adana Sanayi Odası
13	187	272	Netafim Sulama Sistemleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	ISO II.500 (2023)	2.059.953.437	Adana Sanayi Odası
14	213	-	Beta Enerji ve Teknoloji A.Ş.	ISO II.500 (2023)	1.990.838.725	Adana Sanayi Odası
15	299	248	Erbey Dokuma İplik San. ve Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	1.779.501.121	Adana Sanayi Odası
16	341	-	-	ISO II.500 (2023)	-	Adana Sanayi Odası
17	360	-	Mazlum Mangtay Boru Sondajcılık İnşaat Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	1.619.901.320	Adana Sanayi Odası
18	365	223	Zahit Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	1.609.360.753	Adana Sanayi Odası
19	421	280	Kıvanç Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	1.475.606.056	Adana Sanayi Odası

19

MERKEZİ ADANA DIŞINDA OLAN ADANA SANAYİ ODASI ÜYELERİ (ISO İKİNCİ 500-2023)

No	Genel Sıra No	Genel Sıra No (Önceki Yıl)	Kuruluş Adı	Yıl / Sıralama	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Bağlı Olduğu Oda
20	348	376	Mes Yağ ve Gıda San. ve Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	1.659.098.450	Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası
21	162	-	Yurtbay Seramik San. ve Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	2.168.614.096	Eskişehir Sanayi Odası
22	452	478	Ceytech Makina San. ve Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	1.409.293.431	Gaziantep Sanayi Odası
23	279	-	Likit Kimya San. ve Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	1.831.136.224	İstanbul Sanayi Odası
24	287	-	Kemal Balıkçılık İhracat Ltd. Şti.	ISO II.500 (2023)	1.797.736.991	İstanbul Sanayi Odası
25	15	137	Chryso-Kat Katkı Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	2.890.045.650	Kocaeli Sanayi Odası
26	94	134	Sunar Un ve Yem San. ve Tic. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	2.504.401.899	Osmaniye Ticaret ve Sanayi Odası
27	51	29	Arslantürk Tarım Ürünleri San. İhr. ve İth. A.Ş.	ISO II.500 (2023)	2.703.846.423	Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası

8

TİM 1000- Türkiye'nin İlk 1000 İhracatçı Firmalarından Adana Sanayi Odası Üyeleri (20 firma)

2023 Genel Sıralaması	2022 İhracatı (\$)	Firma Unvanı	2023 İhracatı (\$)
67	491.856.202	SASA DIŞ TİC.A.Ş.	340.512.603
148	94.589.548	TEMSA SKODA SABANCI ULAŞIM ARAÇLARI A.Ş.	181.692.451
297	88.300.953	AYTEK KONFEKSİYON TİC.PAZ.LTD.ŞTİ.	95.371.029
337	86.967.585	ADM BESİN VE TARIM ANONİM ŞİRKETİ	84.012.880
352	74.687.769	OMNİA NIŞASTA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	80.650.273
366	94.704.935	ELİTA GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.	77.601.843
421	100.468.026	FİLPA AMBALAJ VE DIŞ TİC.A.Ş.	68.634.041
434	68.119.867	AKYEM ADANA YEM YAĞ BİODİZEL TAR.VE SAN.TİC.A.Ş.	66.501.967
462	55.648.899	BOSSA TİCARET VE SANAYİ İŞLETMELERİ T.A.Ş.	62.856.171
469	48.016.056	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	62.412.241
483	61.166.266	SUNAR PAZARLAMA VE DIŞ TİC.LTD.ŞTİ.	60.491.875
509		MAZLUM MANGTAY BORU SONDAJCILIK SAN.TİC.A.Ş.	57.685.460
569	40.881.335	ÖZLER TARIM ÜRÜNLERİ ÜRT.PAZ.SAN.TİC.A.Ş.	51.647.297
603	38.370.639	PİLYEM GIDA TARIM SAN.TİC.A.Ş.	48.734.297
656	53.024.918	MELTEM KİMYA VE TEKSTİL SAN.İTH.İHR. VE TİC.A.Ş.	45.380.186
699	45.545.151	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	42.953.697
725	36.008.868	SUNAR MISIR ENTEGRE TESİSLERİ SAN.TİC.A.Ş.	41.331.818
727	100.754.315	GÜNEY ÇELİK HASIR VE DEMİR MAM SAN.TİC.A.Ş.	41.319.096
764		PALMİYE DOKUMA İPLİK TEKS.SAN.TİC.A.Ş.	39.583.942
982	38.879.852	KIVANÇ TEKS. SAN. TİC. AŞ	31.075.005

<https://tim.org.tr/tr/turkiyenin-ilk-1000-ihracatci-arastirmasi>

Listeye girme başarısı gösteren 20 firmanın ihracatı toplam 1.580 Milyon \$ olup Adana toplam ihracatının %53'ünü oluşturmaktadır.

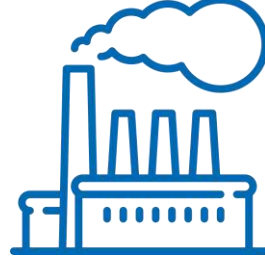
ADANA'DA YATIRIM YAPMAK İÇİN 10 NEDEN

1. Büyük Bir Pazar

- Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi'ne göre Ankara, İzmir ve İstanbul'dan sonra Türkiye'deki tek potansiyel metropol bölge
- 2,3 milyonluk nüfusu ile Türkiye'nin 7. büyük ili
- Hinterlandındaki Osmaniye, Hatay, Mersin, Kayseri, Kahramanmaraş ve Niğde gibi illerle birlikte 10 milyonluk bir pazarın merkezi

2. Gelişmiş Üretim Altyapısı

- **Organize Sanayi Bölgesi:** Adana Hacı Sabancı OSB, Gıda İhtisas OSB, Ceyhan Karma OSB ve Kozan OSB gibi sanayi bölgeleri
- **Enerji Endüstri Bölgesi:** EMBA Elektrik Özel Endüstri Bölgesi
- **Serbest Bölge:** Yumurtalık Serbest Bölgesi
- **KSS'ler:** Küçük Sanayi Siteleri ve diğer kümelenmiş yatırım alanları ile sektörlere özel imkanlar sunan, üretim ve ticaretin cazibe merkezi bir il

3. Dünyanın En Verimli Ovası

- Türkiye'nin en büyük delta ovası ve dünyadaki en verimli üç ovadan birisi
- Seyhan ve Ceyhan gibi zengin su kaynakları
- 5.000.000 dekar tarım arazisi ve 160.000 dekar örtü altı tarım alanı
- 11.1 milyar TL'lik tarımsal üretim
- Narenciye, mısır, karpuz, soya ve yerfıstığı üretiminde Türkiye birincisi

ADANA'DA YATIRIM YAPMAK İÇİN 10 NEDEN

4. Coğrafi Konum, Stratejik Önem

- ❖ Coğrafi konumu ve kültürel yakınlığı nedeniyle Avrupa'yı Ortadoğu'ya bağlayan köprü
- ❖ Doğu Akdeniz'in bölgesel çekim merkezi
- ❖ İç Anadolu'yu Ortadoğu'ya bağlayan E-90 Otobanı, D-400 Karayolu ve demiryolu hatlarının geçiş kavşağı
- ❖ Mersin Limanı'na 85 km, İskenderun Limanı'na 84 km mesafe
- ❖ Irak-Türkiye, Bakü-Tiflis-Ceyhan, Ceyhan-Kırıkkale petrol boru hatlarının merkezinde
- ❖ Günlük 2,6 milyon varil petrol taşıma kapasitesi

5. Dinamik Özel Sektör

- ❖ 48.000+ firma
- ❖ 352.653+ çalışan
- ❖ 756+ yabancı sermayeli şirket
- ❖ 135 farklı ülkeye 3 milyar \$ ihracat
- ❖ 12 Ar-Ge ve 8 tasarım merkezi
- ❖ Adana Sanayi Kampüsü

6. Köklü Tarihi Geçmiş

- ❖ 1864 yılında ilk çırçır fabrikası
- ❖ 1950'lerde Milli Mensucat Fabrikası, Çukobirlik, Akbank gibi girişimlerin başladığı, Sabancı Holding gibi uluslararası holdinglere ev sahipliği yapmış bir kent
- ❖ İstanbul'la birlikte sanayileşmenin gerçekleştiği ilk şehir
- ❖ Günümüze taşınan girişimci ruh ve güçlü sanayi kültürü

ADANA'DA YATIRIM YAPMAK İÇİN 10 NEDEN

7. Sağlıkta Bölgesel Çekim Merkezi

- ❑ 30 hastane ve 8.000 yatak kapasitesi
- ❑ 1.550 yatak kapasiteli yeni şehir hastanesi
- ❑ Uluslararası JCI sertifikasına sahip 3 hastane

8. Genç ve Dinamik İşgücü

- ❑ 2 üniversite, 2.500 akademisyen, 55.000 öğrenci
- ❑ 1.1 milyonluk işgücü
- ❑ Nüfusun %30'u 15-35 yaş aralığında
- ❑ Teknokent, Kimya Vadisi, Girişimcilik Merkezi

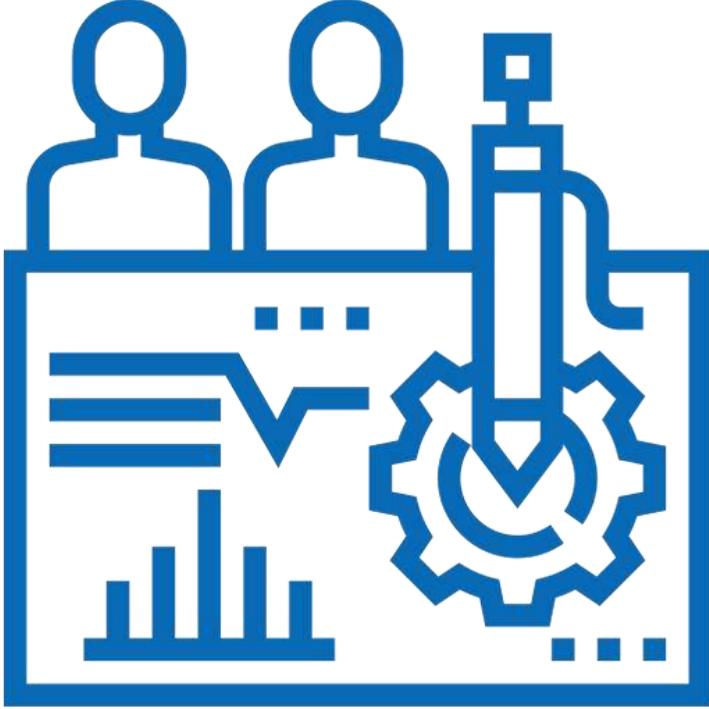
9. Yüksek Yaşam Standartları

- ❑ Uluslararası sinema, tiyatro, müzik ve lezzet festivalleri
- ❑ 6 tane 5 yıldızlı otel
- ❑ 160 km sahil
- ❑ Ilıman iklim, 300 güneşli gün
- ❑ Farklı etnik kimlikteki insanların yaşadığı, birçok kültürel ve sosyal aktiviteye ev sahipliği yapan modern bir kent

ADANA'DA YATIRIM YAPMAK İÇİN 10 NEDEN

10. Marmara'ya Alternatif Türkiye'nin Yeni Yatırım Üssü

- ✓ 30 milyon yolcu kapasitesine sahip Çukurova Bölgesel Havalimanı
- ✓ Yakın gelecekte yatırıma açılacak 128 bin dekar sanayi alanı
- ✓ Adana Doğu Akdeniz Ana Konteynır Limanı
- ✓ Geniş üretim yelpazesi
- ✓ Kültürel çeşitliliğin entelektüel zenginliğe dönüştüğü kent

FESTİVALLAR ŞEHİRİ MARKA KENT ADANA

□ ULAŞIM

Üç kıtanın kesişim noktası **Adana**,
Avrupa, Ortadoğu ve Afrika pazarlarına
erişimde önemli transit noktası

Türkiye Ulaşım Kolaylığı Endeksi

Üç kıtanın kesişim noktası yer alan Adana, Avrupa, Ortadoğu ve Afrika pazarlarına erişimde önemli transit noktası konumundadır.

T.C.Kalkınma Bakanlığı,
Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürlüğü'nün
"Erişilebilirliğin Bölgesel Kalkınmaya Etkisi ve İller Bazında
Erişilebilirlik Endeksinin Geliştirilmesi" araştırma sonuçlarına
göre **Adana, Türkiye Genel Erişebilirlik Endeksinde
4.sırada yer alıyor.**

Tablo 11. Havayolu Erişilebilirlik Endeks Değeri

Sıralama	İl	Havayolu Erişilebilirlik Endeks Değeri	Sıralama	İl	Havayolu Erişilebilirlik Endeks Değeri
1	İSTANBUL	100,00	42	AMASYA	51,62
2	ANKARA	81,56	43	MUĞLA	50,82
3	ANTALYA	73,29	44	ŞIRNAK	50,36
4	İZMİR	71,99	45	DENİZLİ	50,19
5	ADANA	64,58	46	UŞAK	43,82
6	TRABZON	61,97	47	ESKİŞEHİR	41,24

Tablo 14. Denizyoluna Erişilebilirlik Endeks Değeri

Sıralama	İl	Denizyolu Erişilebilirlik Endeks Değeri	Sıralama	İl	Denizyolu Erişilebilirlik Endeks Değeri
1	İSTANBUL	100,00	42	KARAMAN	32,16
2	İZMİR	99,59	43	TOKAT	32,16
3	KOCAELİ	99,33	44	ESKİŞEHİR	32,05
4	ADANA	97,01	45	KİLİS	31,63
5	MERSİN	93,08	46	ÇORUM	31,42
6	HATAY	91,12	47	KÜTAHYA	30,79

Tablo 15. Genel Erişilebilirlik Endeks Değeri

Sıralama	İl	Genel Erişilebilirlik Endeks Değeri	Sıralama	İl	Genel Erişilebilirlik Endeks Değeri
1	İSTANBUL	100,00	42	KASTAMONU	36,65
2	İZMİR	72,03	43	ADIYAMAN	36,21
3	KOCAELİ	67,08	44	BATMAN	35,64
4	ADANA	62,31	45	ÇANKIRI	35,19
5	MERSİN	61,51	46	BİLECİK	34,92
6	ANKARA	59,80	47	OSMANİYE	34,73
7	HATAY	56,99	48	KARS	34,56

ULAŞIM ALT YAPISI

Adana, Karayolu, Havayolu, Demiryolu ve Denizyolu Ulaşım Endeksi Verilerine Göre **Genel Erişilebilirlik** açısından İstanbul, İzmir ve Kocaeli'den sonra **4. sırada** yer almıştır.

Çukurova Uluslararası Havalimanı	: 35 Km
Mersin Limanı	: 85 Km
İskenderun Limanı	: 84 Km
Yumurtalık Limanı	: 40 km
Toros Ceyhan Limanı	: 65 Km

MERSİN-ADANA-OSMANİYE-GAZİANTEP HIZLI TREN HATTI PROJESİ

Mersin-Adana-Osmaniye-Gaziantep illerini birbirlerine ve İç Anadolu'ya bağlayarak hem şehirler arası hem de şehir içi olmak üzere yıllık 12 milyon kapasiteyle yolcu taşımacılığı sağlanacaktır.

Ayrıca yılda yaklaşık 12.5 milyon ton yük taşımacılığına olanak sağlayacaktır.

Mersin-Gaziantep arası 295 km'lik mesafenin 6 saat 23 dakika olan yolculuk süresinin 2 saat 15 dakikaya düşürülmesi hedeflenmektedir.

ÇUKUROVA/ADANA

Üretim ve Cazibe Merkezi Çukurova'nın Büyük Projelerinden bazıları..

- Adana Doğu Akdeniz Ana Konteyner Limanı
- Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi
- Ceyhan Organize Sanayi Bölgesi
- Tarıma Dayalı İhtisas, Gıda, Balık ve Su Ürünleri Organize Sanayi Bölgeleri
- Akkuyu Nükleer Santral Projesi
- Kimya İhtisas Organize Sanayi Bölgesi
- Petro Global Liman İşl.A.Ş. Adana Endüstri Bölgesi
- Sasa Münferit Sanayi Bölgesi
- Kozan Organize Sanayi Bölgesi
- Karataş Tarıma Dayalı (Sera) İhtisas OSB
- Karataş Tarıma Dayalı (Su Ürünleri) İhtisas OSB
- Karaisalı Karma Organize Sanayi Bölgesi
- AOSB 5. Etap Genişleme Bölgesi
- Tekstilkent
- Ayakkabıcılar Sitesi
- Mahrukatçılar Sitesi
- Mobilyacılar Sitesi
- Adana Doğu KSS (3. Etap)
- Gıdacılar, Matbaacılar, Hurdacılar Siteleri

MEGA PROJELER

Önemli Üretim Altyapı Yatırımları

Çukurova Bölgesel Havalimanı

Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi

Ceyhan Karma OSB

Tarıma Dayalı İhtisas (Sera) OSB

Su Ürünleri (Tarla Balıkçılığı) OSB

Gıda İhtisas OSB

Tarıma Dayalı İhtisas (Besi-Süt) OSB

ADANA BİRÇOK FARKLI SEKTÖRÜ BİRARADA BARINDIRAN ÖNEMLİ BİR SANAYİ ŞEHRİDİR

Adana; elektronik karttan, otobüse, gemi inşaatından tekstil ürünlerine kadar çok geniş yelpazede bir üretim ağına sahiptir. **İhracata konu malların üretiminde** en çok çeşitliliğe sahip iller arasında **İstanbul, İzmir, Ankara, Konya'dan sonra 5.sırada yer alan Adana**, ekonomik raporlara göre de önemli gelişim potansiyeli taşıyan modern bir sanayi kentidir.

Akdeniz Gemi

Bossa

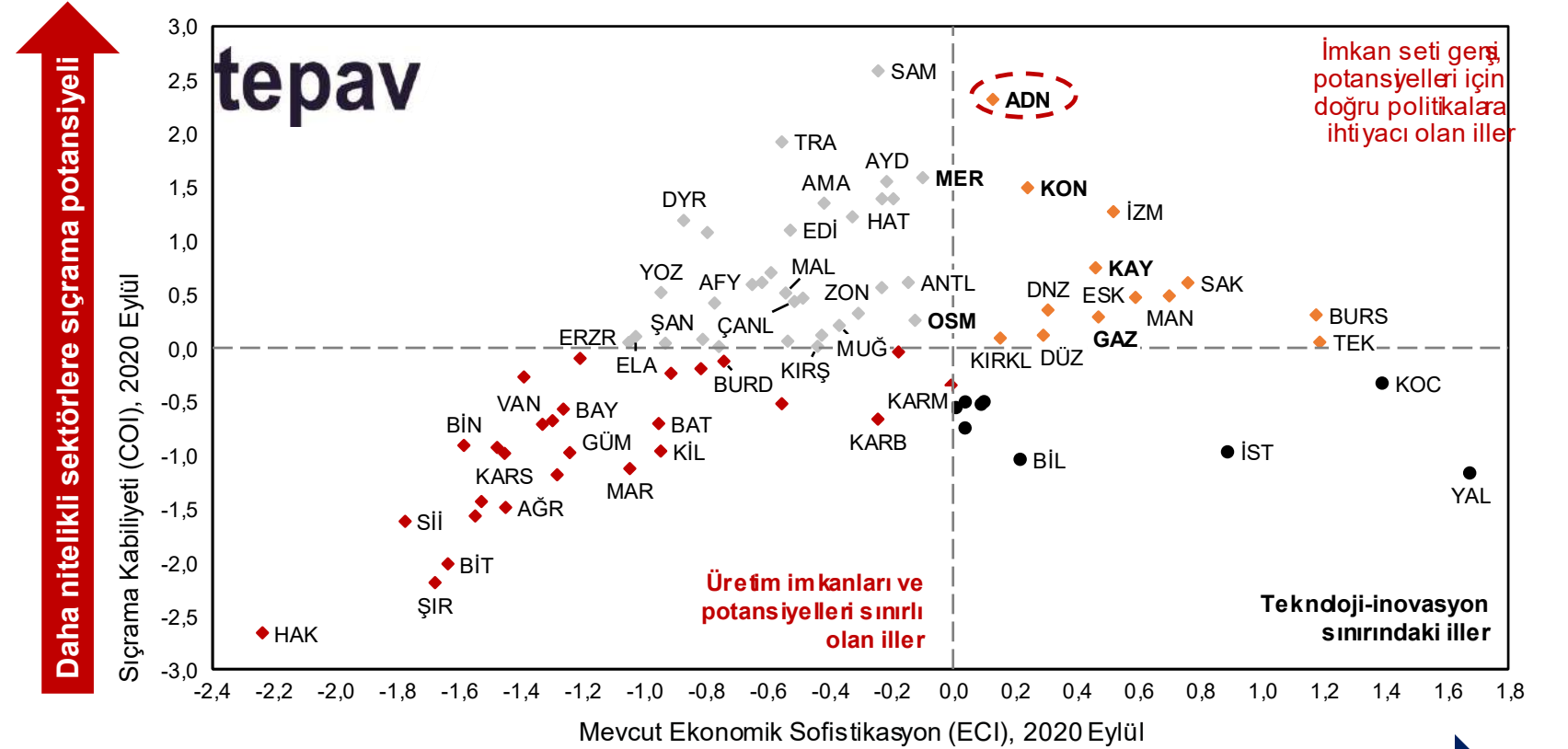
Beta
Transformer

ABDİOĞULLARI
Plastik ve Ambalaj Sanayi A.Ş.

Adana, yüksek dönüşüm kapasitesine sahip iller arasında yer alıyor
Sıçrama için hedef tayinine ihtiyaç duyuluyor

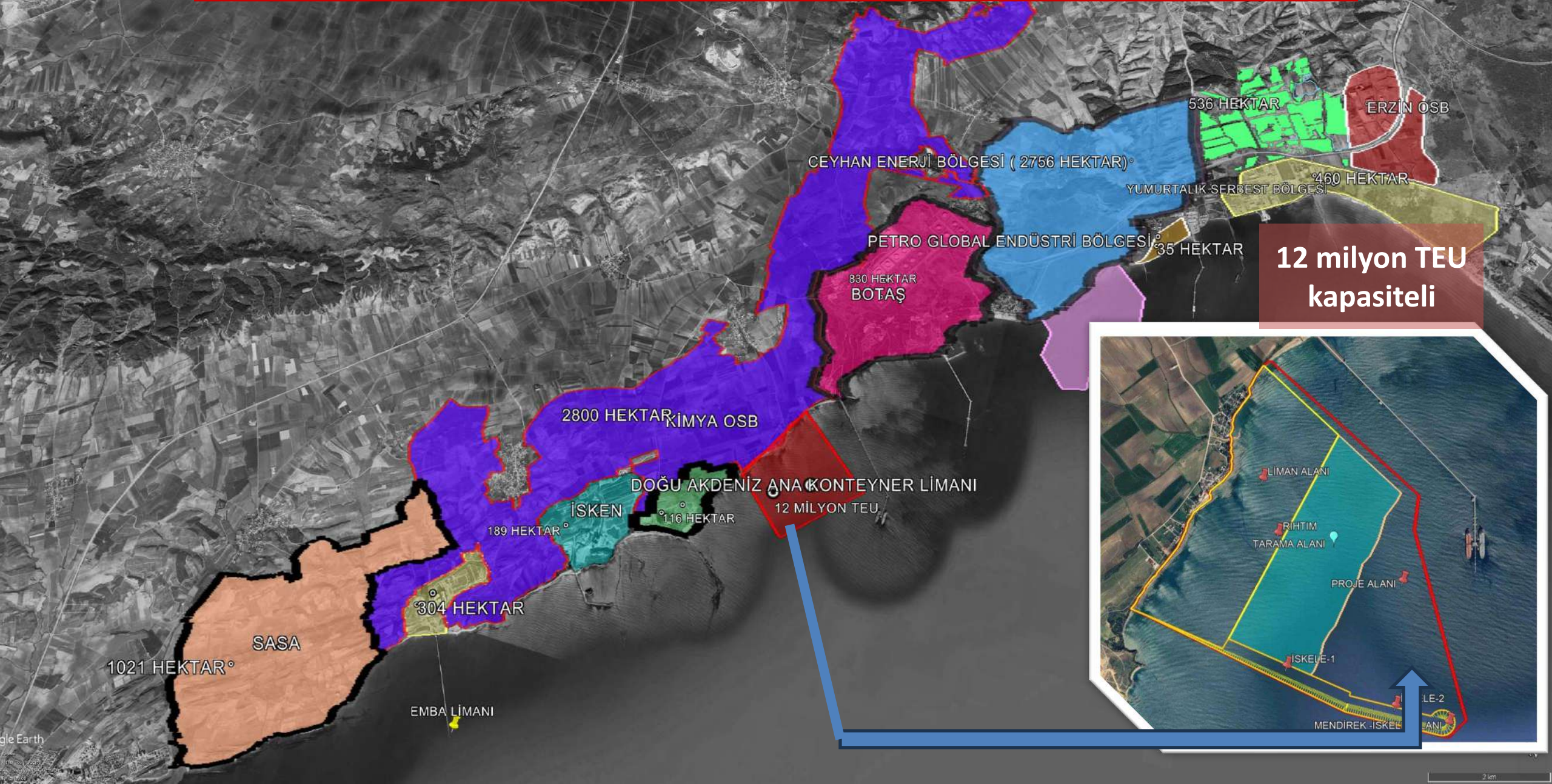
TEPAV'ın araştırmalarına göre **Adana, Türkiye'de gelişim potansiyeli en yüksek ikinci il** olarak öne çıkıyor.

Daha nitelikli imkan seti

Kaynak: SGK mikro verileri 2020 Ağustos sonu, Hausmann Hwang ve Rodrik (2006), Hausmann ve Hidalgo (2009), Hausmann vd. (2014), TEPA V hesaplamaları

ADANA DOĞU AKDENİZ ANA KONTEYNER LİMANI

YENİ YATIRIM ALANLARI

YENİ YATIRIM ALANLARIYLA BÜYÜYEN ADANA

Adana'nın mevcut ve yeni sanayi alanlarının toplam alana oranı : **%1.38**

CEYHAN

- Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi : 27.560 dekar
- Kimya İhtisas Organize Sanayi Bölgesi : 28.000 dekar
- Petro Global Liman İşl. A.Ş. Adana Endüstri Bölgesi : 350 dekar

SARIÇAM

- AOSB 5. Etap Genişleme : 34.480 dekar
- Tekstilkent : 509 dekar
- Ayakkabıcılar Sitesi : 261 dekar
- Mahrukatçılar Sitesi : 3.617 dekar
- Mobilyacılar Sitesi : 1.240 dekar
- Adana Doğu KSS (3. Etap) : 510 dekar
- Gıdacılar, Matbaacılar, Hurdacılar Siteleri : 7.000 dekar

YUMURTALIK

- SASA Münferit Sanayi Bölgesi : 10.020 dekar

KARATAŞ

- Karataş Tarıma Dayalı (Sera) İhtisas OSB : 3.200 dekar
- Karataş Tarıma Dayalı (Su Ürünleri) İhtisas OSB : 6.500 dekar

KOZAN

- Kozan Organize Sanayi Bölgesi : 1.000 dekar

128.287
Dekar

KARAIŞALI

- Karaisalı Karma Organize Sanayi Bölgesi : 4.040 dekar

AOSB BÖLGE HARİTASI

AOSB 5. Etap Genişleme : 34.480 dekar

ÖNERİ 5. İLAVE ALANI
(3448 HEKTAR)

ÖNERİ 5. İLAVE ALANI
(3448 HEKTAR)

OSB 3. İLAVE ALANI
(600 HEKTAR)

OSB 3. İLAVE ALANI
(600 HEKTAR)

OSB MEVCUT ALANI
(1627 HEKTAR)

OSB MEVCUT ALANI
(1627 HEKTAR)

ADANA HACI SABANCI ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

ÖNEMLİ BİLGİLER

Doluluk
Oranı: %100

Toplam İstihdam
Sayısı: 42.371

Toplam Parsel
Sayısı: 566

AOSB Firmalarının İhracat
Hacmi: 1.8 Milyar \$

Toplam AOSB
Alanı: 2.270 HA

İSO İlk
500'deki Firma Sayısı
(2023 Yılı) : 17

Faal Firma
Sayısı: 428

İSO İkinci
500'deki Firma Sayısı
(2023 Yılı) : 17

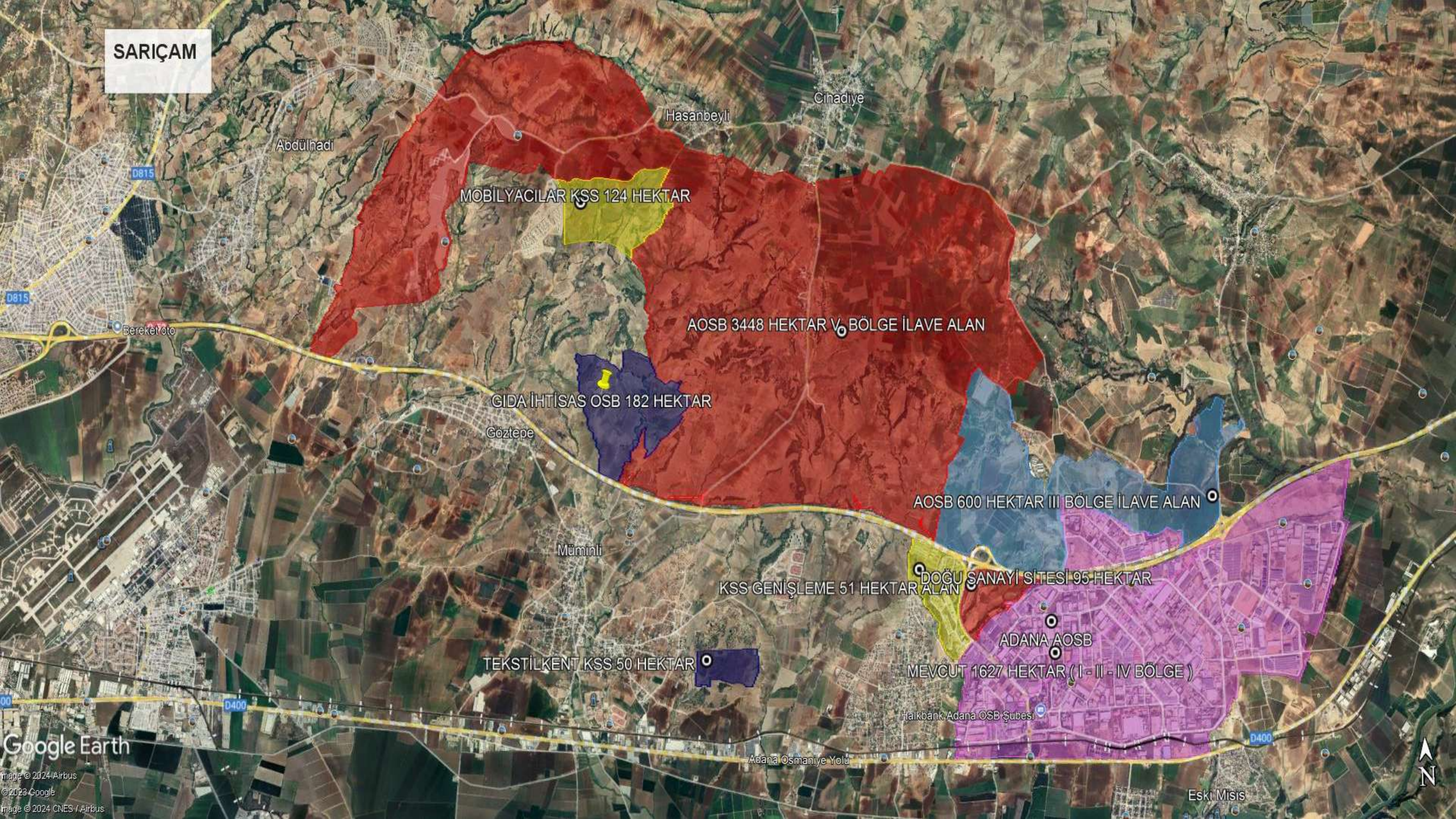
Yabancı Sermayeli
Firma Sayısı: 27

Sektör Sayısı: 21

TİM 1000'deki
Firma Sayısı (2023 Yılı): 17

SARIÇAM

MOBİLYACILAR KSS 124 HEKTAR

AOSB 3448 HEKTAR V₆ BÖLGE İLAVE ALAN

GIDA İHTİSAS OSB 182 HEKTAR

AOSB 600 HEKTAR III BÖLGE İLAVE ALAN

KSS GENİŞLEME 51 HEKTAR ALAN

DOĞU SANAYİ SİTESİ 95 HEKTAR

TEKSTİL KENT KSS 50 HEKTAR

ADANA AOSB

MEVCUT 1627 HEKTAR (I - II - IV BÖLGE)

Halkbank Adana OSB Şubesi

Adana Osmaniye Yolu

Eski Misis

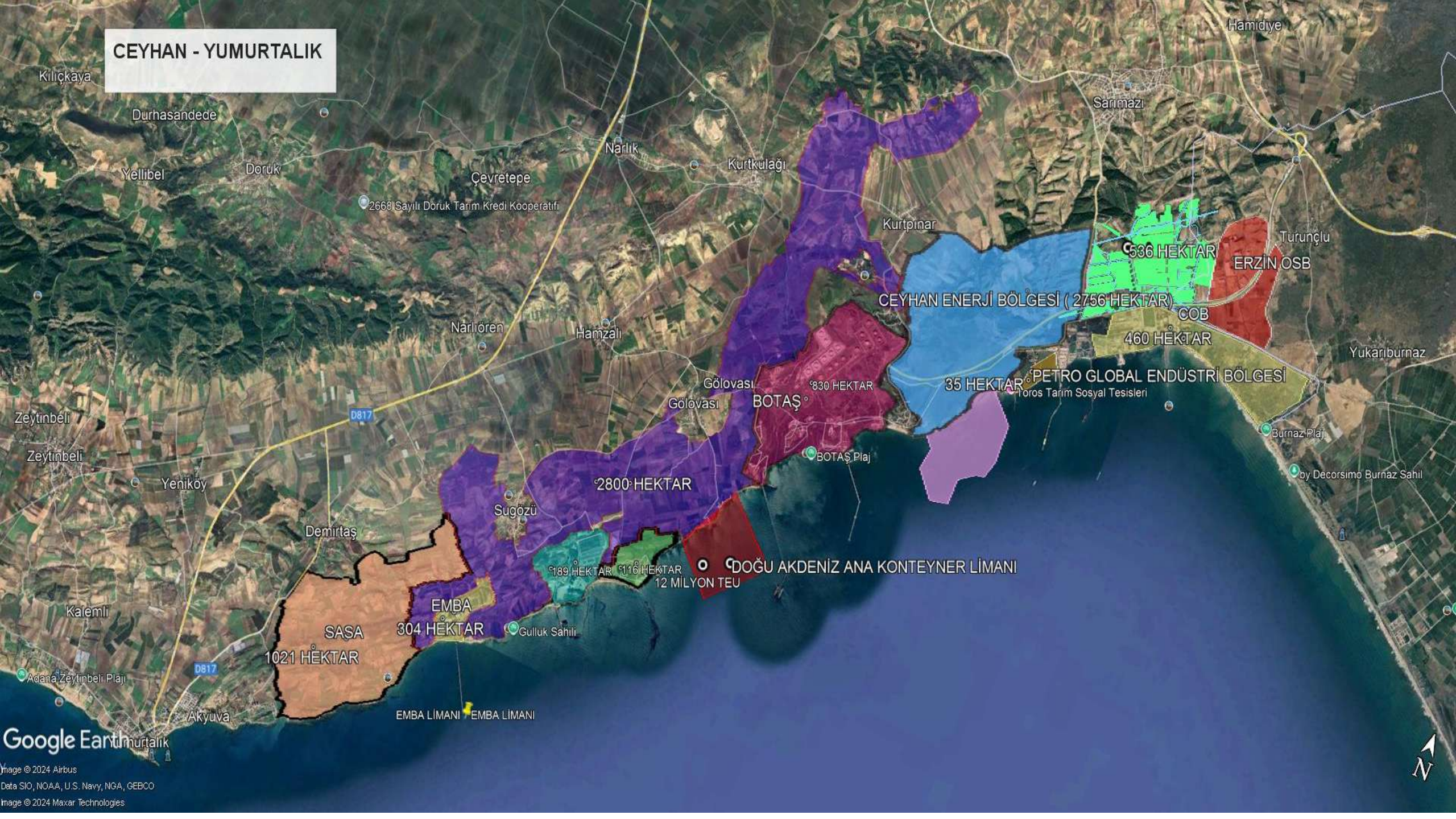
Google Earth

Image © 2024 Airbus
© 2023 Google
Image © 2024 CNES / Airbus

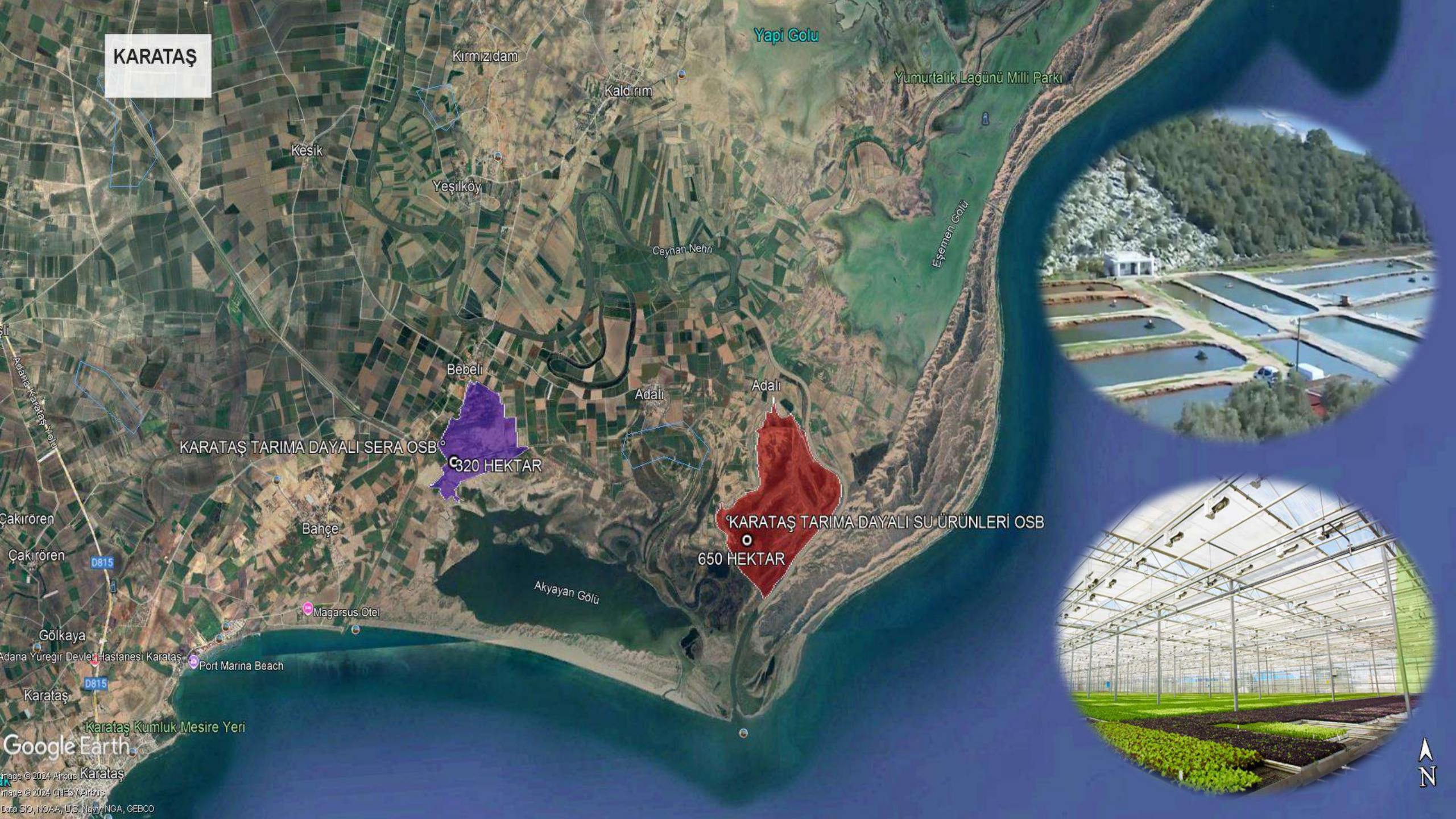
İSKENDERUN KÖRFEZİ

CEYHAN - YUMURTALIK

KARATAŞ

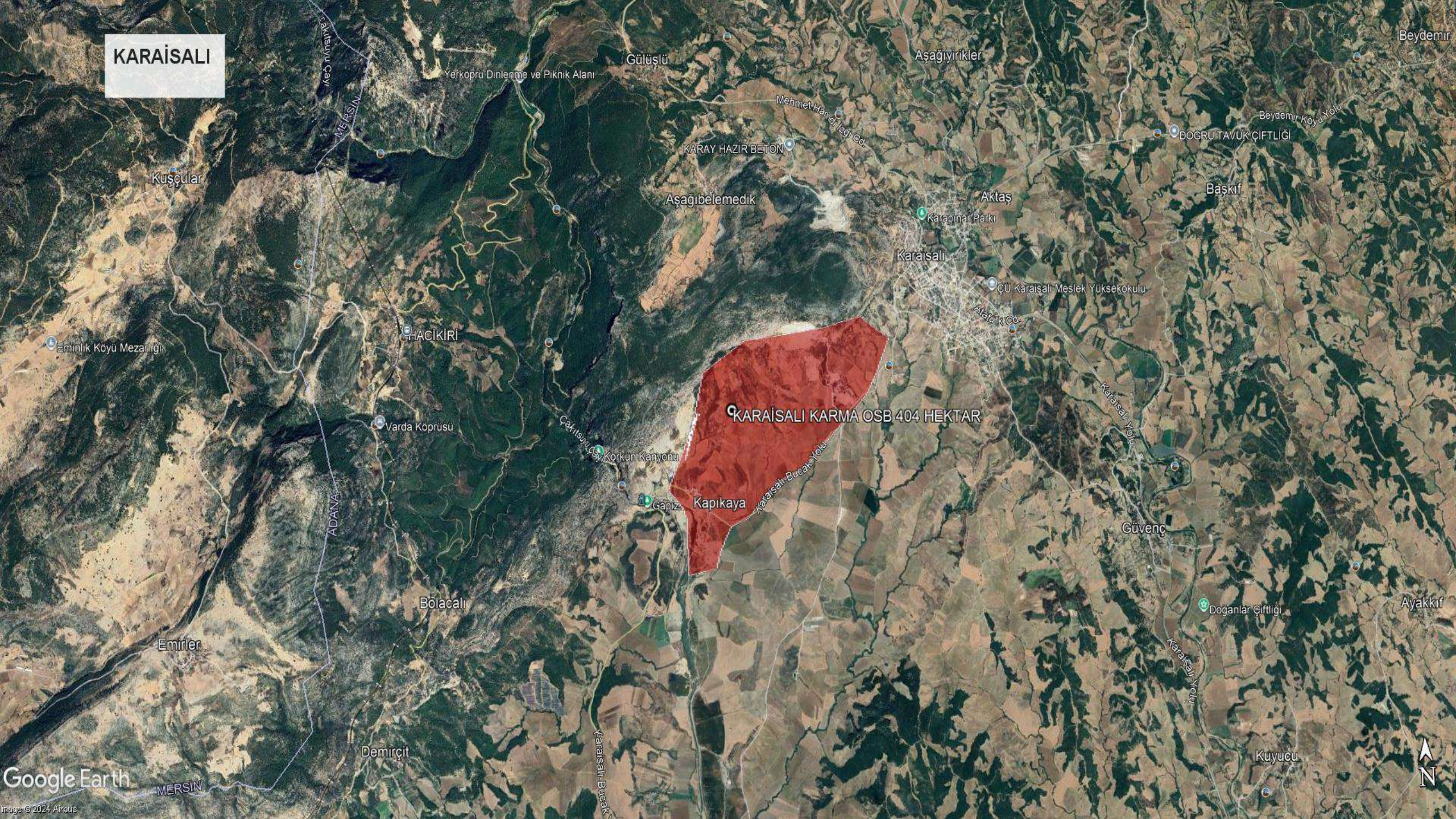
KOZAN

KOZAN OSB 163 HEKTAR

KOZAN OSB ÖNERİ İLAVE ALANI

100 HEKTAR

KARAIŞALI

İllerdeki OSB'ler ve Küçük Sanayi Siteleri

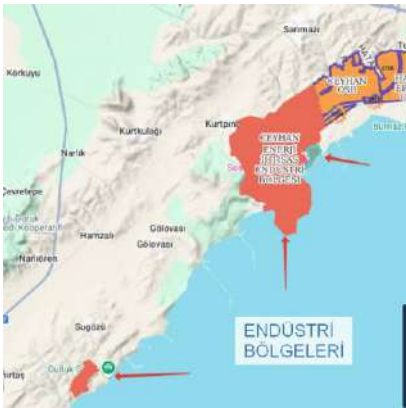
BAKANLIK KREDİSİ İLE TAMAMLANAN
OSB PROJELERİNİN İLLERE GÖRE DAĞILIMI

SNo	İl Adı	Proje Adedi	Alan (ha)	Pay(%)
1	Gaziantep	6	4.340	11,0%
2	Ankara	8	1.961	5,0%
3	Tekirdağ	9	1787	4,5%
4	İstanbul	3	1.490	3,8%
5	Manisa	8	1.373	3,5%
6	Şanlıurfa	7	1.300	3,3%
7	Bursa	5	1.295	3,3%
8	Adana	3	1200	3,0%
9	Konya	8	962	2,4%
10	Niğde	3	953	2,4%
11	Balıkesir	5	932	2,4%
12	İzmir	3	897	2,3%
13	Malatya	4	871	2,2%
14	Çorum	5	799	2,0%
15	Denizli	3	785	2,0%
	Toplam	229	39.567	100,0%

BAKANLIK KREDİSİ İLE TAMAMLANAN KSS
PROJELERİNİN İLLERE GÖRE DAĞILIMI

SNo	İl Adı	Proje Adedi	İşyeri Sayısı	İşyeri Sayısı Payı(%)
1	İzmir	16	5.147	5,3%
2	Konya	23	4.717	4,8%
3	Gaziantep	10	4.211	4,3%
4	Bursa	13	3.041	3,1%
5	İstanbul	10	2.774	2,8%
6	Afyon	10	2.700	2,8%
7	Manisa	12	2.696	2,8%
8	Ankara	13	2.526	2,6%
9	K.Maraş	12	2.496	2,6%
10	Samsun	7	2.322	2,4%
11	Antalya	11	2.295	2,4%
12	Hatay	7	2.160	2,2%
13	Balıkesir	8	2.128	2,2%
14	Adana	8	2.051	2,1%
15	Yozgat	12	1.851	1,9%
	Toplam	497	97.511	100,0%

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca İlan Edilen Endüstri Bölgesi Listesi (Adana)

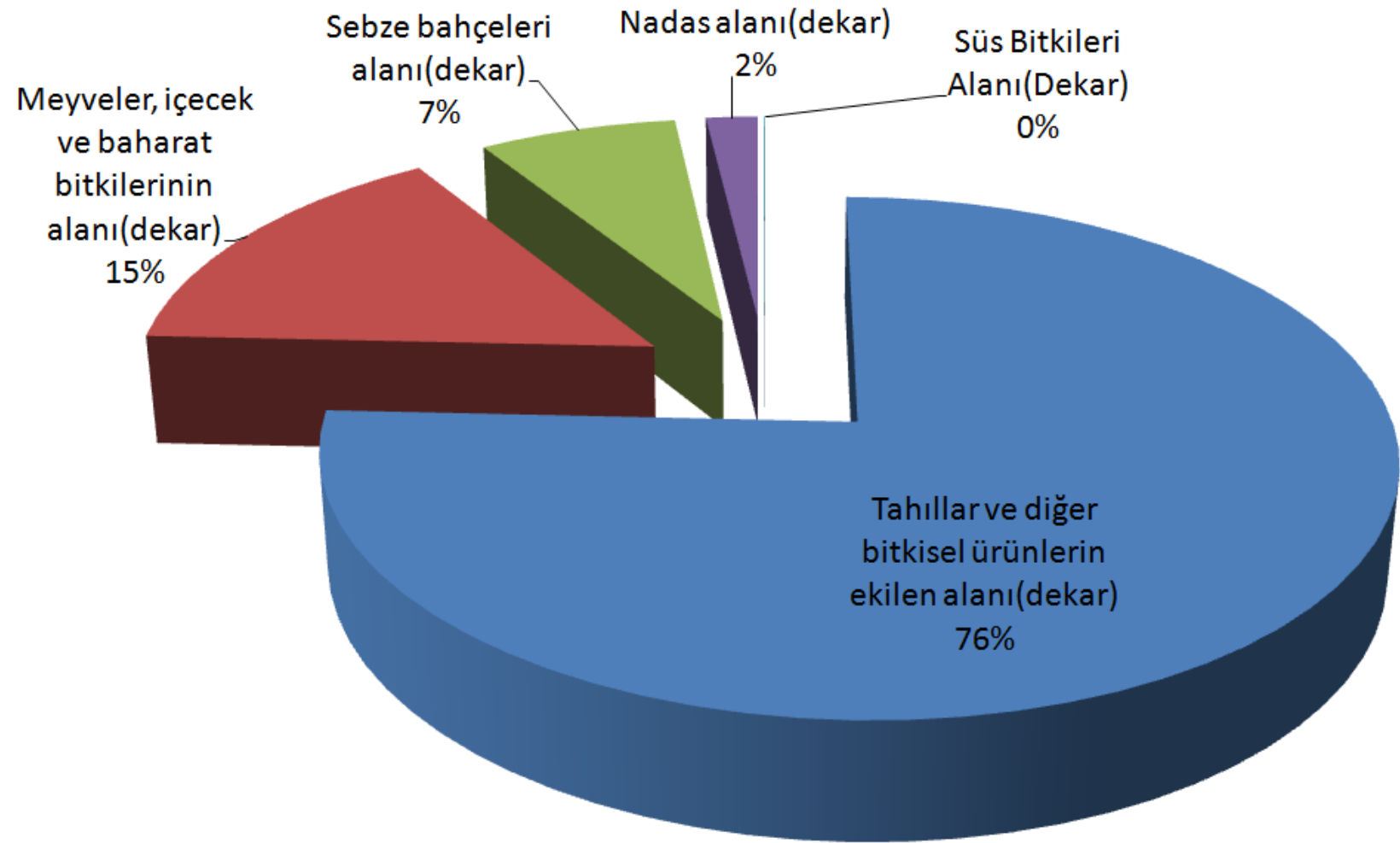
SNo	Endüstri Bölgesi Adı	Bölgenin Yönetilmesi ve İşletilmesinden Sorumlu Tüzel Kişilik	İl Adı	İlçe Adı	Türü	İlan Tarihi (Resmi Gazete)	Büyüklük (Hektar)	Sektör
1	Ceyhan Enerji Endüstri Bölgesi	Ceyhan Petrokimya Endüstri Bölgesi Yönetimi Anonim Şirketi (Rönesans Holding)	Adana	Ceyhan	Endüstri Bölgesi	17/10/2007 tarihli ve 26673 sayılı	2.756,00	Petrokimya
2	EMBA Elektrik Üretim Anonim Şirketi Adana Özel Endüstri Bölgesi	EMBA Elektrik Üretim Anonim Şirketi	Adana	Yumurtalık	Özel Endüstri Bölgesi	04/10/2019 tarihli ve 30908 sayılı	304,1	Elektrik Üretimi (Termik Santral)
3	Petro Global Liman İşletmeciliği ve Depolama Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi Adana Endüstri Bölgesi	Petro Global Liman İşletmeciliği ve Depolama Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi	Adana	Ceyhan	Endüstri Bölgesi	13/05/2022 tarihli ve 31834 sayılı	32,5	Gübre Üretimi ve Petrol Depolama
						Adana (3 Bölge)	3.092,60	%13,2
						Türkiye Geneli (45 Bölge)	23.467,12	

□ TARIM VE HAYVANCILIK

TARIM

Adana İli Arazi Varlığı Dağılımı

İller Bazında Ekilen Alan Sıralaması (Dekar)

Adana ili toplam ekilen alanda iller bazında 8. sıradadır.

İller	Toplam alan	Tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı		Sebze bahçeleri	Meyveler, içecek ve baharat bitkileri	Süs Bitkileri
		Ekilen alan	Nadas			
Konya	18 908 287	14 237 372	3 835 019	300 220	534 844	832
Ankara	11 893 649	8 114 765	3 108 752	373 307	296 544	281
Şanlıurfa	10 540 022	7 908 382	856 066	201 977	1 573 572	25
Diyarbakır	5 699 970	5 218 515	117 537	141 100	222 818	-
Sivas	7 793 882	4 753 453	2 986 122	14 126	40 181	-
Yozgat	6 149 664	4 619 284	1 441 059	32 792	56 529	-
Tekirdağ	3 970 259	3 821 118	-	34 064	114 977	100
Adana	4 861 015	3 680 978	90 263	346 194	742 080	1 500
Kayseri	5 777 899	3 656 144	1 579 152	347 176	195 427	-
Afyonkarahisar	4 657 350	3 591 545	805 499	76 868	183 437	1
Türkiye	231 999 458	154 359 791	35 127 733	7 836 320	34 623 870	51 744

Adana İli Önemli Tarım Ürünlerinin Türkiye Üretimindeki Payı

Adana ilinin önemli tarım ürünleri olarak soya, mısır, yerfıstığı, narenciye, karpuz, pamuk, buğday ve bal olarak sıralayabiliriz.

Ülkemizin;

Buğday üretiminin	% 4'ü	
Mısırın	% 15'i	
Pamuğun	% 8'i	
Soyanın	% 57'si	
Yer fıstığının	% 57'si	
Karpuzun	% 34'ü	
Narenciyenin	% 29'u	
Balın	% 10'u	ilimizde üretilmektedir.

SAĞLIK GÖSTERGELERİ

Sağlık Göstergelerinde Adana

Hastane sayılarının illere göre dağılımı, 2002-2022

İller	2002	2022	Artış %
Türkiye	1 156	1.534	32,69%
İstanbul	195	232	18,97%
Ankara	64	83	29,68%
İzmir	47	61	29,78 %
Antalya	26	46	76,92 %
Konya	35	45	28,57%
Bursa	25	42	68%
Gaziantep	12	32	166,66%
Adana	19	32	68,42 %
Kocaeli	18	29	61,11 0%
Diyarbakır	12	28	133,33 %
Manisa	26	28	7,69%
Kayseri	22	27	22,72 %
Mersin	16	26	62,5%
Samsun	19	26	36,84%
Balıkesir	24	25	4,16%
Hatay	16	25	56,25%
Aydın	15	23	53,33 %
Denizli	17	23	35,29%
Trabzon	15	22	46,66%
Afyonkarahisar	19	22	15,78%

Hastane yatak sayılarının illere göre dağılımı, 2002-2021

İller	2002	2021	Artış %
Türkiye	164 471	254 497	54,7%
İstanbul	30 961	46 960	51,7%
Ankara	18 347	19 250	4,9%
İzmir	10 912	12 329	13,0%
Konya	4 236	8 767	107,0%
Bursa	4 762	8 379	76,0%
Antalya	3 072	7 627	148,3%
Adana	4 338	7 532	73,6%
Gaziantep	2 154	6 656	209,0%
Samsun	3 658	5 317	45,4%
Mersin	2 633	5 058	92,1%
Kayseri	3 165	4 928	55,7%
Diyarbakır	3 184	4 910	54,2%
Kocaeli	2 336	4 893	109,5%
Manisa	2 760	4 801	73,9%
Hatay	1 794	4 497	150,7%
Şanlıurfa	1 615	4 216	161,1%
Eskişehir	3 136	3 655	16,5%
Erzurum	3 292	3 638	10,5%
Aydın	1 871	3 507	87,4%
Trabzon	2 693	3 417	26,9%

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ

- **Kuruluş Yılı:** 1973
- **Akademisyen Sayısı:** 2.088
- **Öğrenci Sayısı:** Yaklaşık 50.000
- **Kampüs:** Balcalı Kampüsü, 20.000 dönümlük alan üzerine kurulu
- **Akademik Birimler:** 16 fakülte, 5 enstitü, 1 devlet konservatuvarı
- **Özellikleri:** Türkiye'nin köklü üniversitelerinden biri olup özellikle Tıp ve Ziraat Fakülteleri ile öne çıkmaktadır.

ADANA ALPARSLAN TÜRKEŞ BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

- **Kuruluş Yılı:** 2011
- **Akademisyen Sayısı:** 420
- **Öğrenci Sayısı:** Yaklaşık 5.000
- **Kampüs:** Sarıçam Kampüsü, 2.000 dönümlük alan üzerine kurulu
- **Akademik Birimler:** 6 fakülte, 1 enstitü
- **Özellikleri:** Mühendislik, bilim ve teknoloji alanlarına odaklanmış, genç ve yenilikçi bir üniversitedir.

Eğitim ve Sağlık Göstergelerinde Adana

		TÜRKİYE	ADANA
Okur-Yazar Oranı, (6+ Yaş), 2017		96,70%	96,30%
Net Okullaşma Oranı, (2017/'18 öğretim yılı)	İlkokul	91,5	91,6
	Ortaokul	94,4	94,0
	Ortaöğretim (Lise)	83,6	82,4
Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı, (2017/'16 öğretim yılı)	İlkokul	17	18
	Ortaokul	16	16
	Ortaöğretim (Lise)	12	13
Sağlık Personeli Başına Düşen Kişi Sayısı, 2017	Hekim	539	520
	Hemşire	486	503
Sağlık Kurumlarında Yatak Başına Düşen Kişi Sayısı, 2017		358	397

ADASO
ADANA SANAYİ ODASI

TEŞEKKÜRLER

☎ 0322 436 63 63

✉ adaso@adaso.org.tr

💻 www.adaso.org.tr

📍 Döşeme Mahallesi 60101 Sokak No:1
01130 Seyhan / ADANA

